

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

EDUKACYJNA
WARTOŚĆ
DODANA

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

ANEKS

Percepcja metody EWD w szkołach podstawowych

Autorzy:
Maria Myzik

Wydawca:
Instytut Badań Edukacyjnych
ul. Górczewska 8
01-180 Warszawa
tel. (22) 241 71 00; www.ibe.edu.pl

Spis Treści

Spis Treści	3
1. Wstęp	6
2. Załączniki	6
2.1. Załącznik 1. Formatka raportu eksperta	6
2.2. Załącznik 2. Kwestionariusz ankiety dla dyrektorów szkół.....	11
2.3. Źródła danych.....	18
Tabela 1. Czynniki szkolne – źródła danych.....	18
Tabela 2. Odbiór metody – źródła danych.....	19
Tabela 3. Gotowość szkół do samodzielnych analiz włączających wskaźniki EWD do ewaluacji – źródła danych.....	19
2.4. Kategoryzacja pytań otwartych z ankiet ekspertów	20
Tabela 4. Pytanie I_4: Uwagi dotyczące raportu z analizy wyników sprawdzianu.	20
Tabela 5. Pytanie II_4: Jakie było początkowe nastawienie nauczycieli do samego spotkania z ekspertem ds. EWD?	22
Tabela 6. Pytanie III_2: Jakie było nastawienie nauczycieli do przedstawionej przez prowadzącego spotkanie idei mierzenia efektywności nauczania z zastosowaniem takiej miary jak EWD?	23
Tabela 7. Pytanie III_4: Czy nastawienie nauczycieli różniło się od nastawienia dyrektora?	23
Tabela 8. Pytanie III_6: Czy nauczyciele poddawali w wątpliwość wiarygodność metody?	24
Tabela 9. Pytanie III_8: Czy nauczyciele wyrażali obawy odnośnie możliwego negatywnego wpływu stosowania EWD na szkoły?	24
Tabela 10. Pytanie III_9: Jakie pojęcia związane z EWD były dla nauczycieli najtrudniejsze do opanowania?	25
Tabela 11. Pytanie III_10: Jakie było nastawienie nauczycieli do nauki nowego narzędzia – kalkulatora EWD	25

Tabela 12. Pytanie III_11: Jakie elementy pracy z kalkulatorem EWD sprawiały nauczycielom największe trudności?	27
Tabela 13. Pytanie III_12: Najciekawsze zdarzenia na radzie pedagogicznej	27
Tabela 14. Pytanie IV_11: Komentarze nauczycieli odnośnie wyników analiz	28
Tabela 15. Pytanie IV_13: Czy nauczyciele/dyrekcja tej szkoły są w stanie samodzielnie przystąpić do analiz włączających wskaźniki EWD do ewaluacji?	31
Tabela 16. Pytanie V_1: Twoje rekomendacje do prowadzenia szkoleń dla rad pedagogicznych szkół podstawowych nt. EWD	32
2.5. Podsumowanie odpowiedzi na pytania zamknięte z raportów ekspertów	34
Tabela 17. Podsumowanie odpowiedzi na pytania zamknięte w raportach ekspertów	34
2.6. Podsumowanie pytań zamkniętych i otwartych z ankiet dyrektorów	36
Tabela 18. Podsumowanie pytań zamkniętych i otwartych z ankiet dyrektorów	36
2.7. Dane dotyczące stylu zarządzania oraz stosunku dyrektorów i nauczycieli do analizy wyników egzaminów	42
Tabela 19. Stosunek dyrektorów szkół i nauczycieli do analizy wyników egzaminu – kategorie ...	42
Tabela 20. Styl zarządzania – kategorie	42
Tabela 21. Stosunek dyrektorów szkół i nauczycieli do analizy wyników egzaminu, styl zarządzania – źródła danych	42
2.8. Umiejętności komputerowe nauczycieli w badanych szkołach – ocena ekspertów	45
Tabela 22. Umiejętności komputerowe nauczycieli w badanych szkołach (24 raporty)	45
Tabela 23. Jak nauczyciele radzili sobie podczas zajęć z niskimi kompetencjami komputerowymi (13 raportów)	45
2.9. Grupy szkół	46
Tabela 24. Stosunek dyrektorów szkół i nauczycieli do analizy wyników egzaminu – grupy szkół	46
Tabela 25. Nastawienie do spotkania, stosunek do analiz, styl zarządzania, nastawienie do EWD	49
Tabela 26. Odbiór metody EWD w szkołach różniących się formułowaniem rekomendacji	52
Tabela 27. Wykaz szkół, które uczestniczyły w OBUT w latach 2012, 2013, 2014	55

Tabela 28. Gotowość szkół do analiz włączających wskaźniki EWD do ewaluacji – grupy szkół.
Według opinii ekspertów. 56

2.10. Analiza przypadku – szkoła P17 56

1. Wstęp

Aneks jest uzupełnieniem "Raportu z analizy jakościowej 55 raportów z badania uczestniczącego w szkołach podstawowych". Zasadniczą jego część stanowią kategorie pytań otwartych w analizowanych źródłach danych: raporcie ekspertów oraz ankiecie dla dyrektorów szkół. Zaprezentowane zostały też sklasyfikowane według wybranych kryteriów grupy szkół, których dotyczą raporty ekspertów. Do aneksu dołączono też, zestawione w zakładkach arkusza Excel:

- zakodowane odpowiedzi na pytania otwarte z raportu ekspertów (Otwarte pytania ekspertów),
- odpowiedzi na pytania zamknięte z raportu ekspertów (Zamknięte pytania ekspertów),
- odpowiedzi na pytania zamknięte i otwarte dyrektorów szkół (Ankieta dla dyrektorów).

Użyte w do zakodowania danych symbole odpowiadają zaprezentowanym z Aneksie, p. 2.4 kategoriom.

Imię i nazwisko eksperta ds. EWD	
-------------------------------------	--

Id szkoły	Data I spotkania	Data II spotkania
-----------	------------------	-------------------

2. Załączniki

2.1. Załącznik 1. Formatka raportu eksperta

W polach raportu pytaniom nadane zostały numery (szare pola), aby ułatwić odwoływanie się do nich w tekście raportu, w tabelach załącznika oraz w arkuszach excel.

RAPORT Z BADANIA UCZESTNICZĄCEGO W SZKOLE PODSTAWOWEJ

--	--	--

Wybrane odpowiedzi podkreśl, uzupełnij wolne miejsca i komentarze.

I. PRZED RADĄ PEDAGOGICZNĄ

1. Wielkość szkoły

Liczba oddziałów w 2014/2015	Liczba uczniów w 2014/2015	Liczba klas VI w 2014 roku	Liczba nauczycieli klas I-III	Liczba nauczycieli klas IV-VI
I.1.a	I.1.b	I.1.c	I.1.d	I.1.e

2. Udział szkoły w badaniu OBUT

2012		2013		2014 (OBUT ^m)	
I.2.a		I.2.b		I.2.c	
tak	nie	tak	nie	tak	nie

3. Raport z analizy wyników sprawdzianu

Szkoła posiada raport		Szkoła udostępniła raport tylko do wglądu			Szkoła udostępniła raport ekspertowi ds. EWD			Raport szkoły jest załącznikiem do niniejszego raportu		
I.3.a		I.3.b			I.3.c			I.3.d		
tak	nie	tak	nie	nie dotyczy	tak	nie	nie dotyczy	tak	nie	nie dotyczy

4. Uwagi dotyczące raportu z analizy wyników sprawdzianu

(jak głębokie analizy przeprowadzono, w jaki sposób formułowane są wnioski z analiz, czy wnioskowanie jest poprawne statystycznie, czy formułowane są na podstawie wniosków z analiz rekomendacje)

I_4

5. Ewaluacja zewnętrzna

W szkole była przeprowadzana ewaluacja zewnętrzna			Link do raportu z ewaluacji zewnętrznej
I.5.a			
nie			
tak			
Rok	obszar ewaluacji ¹	poziom spełnienia ² wymagania 1.1 (do 09.2013) lub 11. (od 09.2013)	poziom spełnienia wymagań ³ :

I.5.b	I.5.c	I.5.d	I.5.e
-------	-------	-------	-------

¹całościowa lub problemowa; jeśli problemowa, to wskazać obszar

²jeśli te wymagania były poddawane ewaluacji

³podać numer wymagania i ocenę

6. Czy w raporcie znalazły się interesujące informacje, które pomagają wyjaśnić wyniki egzaminacyjne?

(np. informacje o problemach szkoły/uczniów a pogarszające się wyniki; informacje o wielu przedsięwzięciach w szkole a wysokie wyniki itp.)

I_6

II. NASTAWIENIE DO BADANIA /dyrekcja, nauczyciele/

1. Liczba nauczycieli na I spotkaniu		2. Liczba nauczycieli na II spotkaniu		3. Czy obecny był dyrektor/wicedyrektor?	
klas I-III	klas IV-VI	klas I-III	klas IV-VI	I spotkanie	II spotkanie
II.1.a	II.1.b	II.2.c	II.2.d	II.3.e	II.3.f
4. Jakie było początkowe nastawienie nauczycieli do samego spotkania z ekspertem ds. EWD? (np. opinie dotyczące celowości, użyteczności spotkania, przyczyny takiego nastawienia, itp)					
II_4					

III. ODBIÓR METODY EWD

1. Jakie było nastawienie nauczycieli do przedstawionej przez prowadzącego spotkanie idei mierzenia efektywności nauczania z zastosowaniem takiej miary jak EWD?		
III.1		
pozytywne	negatywne	obojętne
2. Komentarz /m.in czy nauczyciele chętnie zadawali pytania prowadzącemu, czy wyrażali chęć korzystania z metody w przyszłości/		
III_2		
3. Czy nastawienie nauczycieli różniło się od nastawienia dyrektora?		
III.3		
tak	nie	
4. Komentarz		
III_4		
5. Czy nauczyciele poddawali w wątpliwość wiarygodność metody (np. wyrażając małe zaufanie do wyników testów OBUT i/lub sprawdzianu po VI klasie) ?		
III.5		
tak	nie	

6. Komentarz	
III_6	
7. Czy nauczyciele wyrażali obawy odnośnie możliwego negatywnego wpływu stosowania EWD na szkoły? (np. rywalizacja nauczycieli, szkół itp.)?	
III.7	
tak	nie
8. Komentarz	
III_8	
9. Jakie pojęcia związane z EWD były dla nauczycieli najtrudniejsze do opanowania?	
III_9	
10. Jak było nastawienie nauczycieli do nauki nowego narzędzia - kalkulatora EWD (np. zainteresowanie nowością, poirytowanie koniecznością nauki, zaniepokojenie możliwym brakiem umiejętności etc.)?	
III_10	
11. Jakie elementy pracy z kalkulatorem EWD sprawiały nauczycielom największe trudności?	
III_11	
12. Najciekawsze zdarzenie na radzie pedagogicznej	
III_12	

IV. ANALIZY Z ZASTOSOWANIEM METODY EWD

Wnioski z analiz

Przedmiot analizy	Wnioski z analizy
1.	2.
3.	4.
5.	6.
7.	8.
9.	10.

Załącznik: kalkulator EWD SP z analizą wyników

11. Komentarze nauczycieli odnośnie wyników analiz /jakimi czynnikami/w jaki sposób nauczyciele/dyrektor wyjaśniają taką a nie inną efektywność nauczania szkoły? czy wystąpiły różnice w ww. opiniach nauczycieli I-III, IV-V/dyrekcji ?/	
IV_11	
12. Czy udało się przejść do formułowania rekomendacji?	
IV.12	
tak	nie

13. Czy nauczyciele/dyrekcja tej szkoły są w stanie samodzielnie przystąpić do analiz włączających wskaźniki EWD do ewaluacji? Oceń poziom wiedzy i umiejętności w zakresie rozumienia metody EWD. Oceń dojrzałość rady pedagogicznej do prowadzenia ewaluacji wewnętrznej.

IV_13

V. INNE REFLEKSJE

1. Twoje rekomendacje do prowadzenia szkoleń dla rad pedagogicznych szkół podstawowych nt. EWD /czas, liczba spotkań, tematyka/

V_I

Podziel się ciekawymi materiałami pomocniczymi, które wykorzystaleś na spotkaniach z radą pedagogiczną /opis, załącznik/

2.2. Załącznik 2. Kwestionariusz ankiety dla dyrektorów szkół

ANKIETA DLA DYREKTORA SZKOŁY

BADANIE UCZESTNICZĄCE W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH

Data wypełnienia ankiety	
Imię i nazwisko prowadzącego zajęcia	
Termin przeprowadzenia zajęć	

Szanowna Pani Dyrektor, Szanowny Panie Dyrektorze

Bardzo dziękujemy za Pana(i) uczestnictwo w badaniu uczestniczącym dotyczącym szkolnych analiz efektywności nauczania z wykorzystaniem edukacyjnej wartości dodanej.

Badanie to, realizowane w formie wspólnej pracy eksperta ds. EWD z radą pedagogiczną szkoły, jest prowadzone po raz pierwszy w Polsce w wybranych szkołach podstawowych, a więc z pewnością wiele rzeczy można było zrobić inaczej, czasem lepiej. Dlatego też będziemy niezmiernie wdzięczni za podzielenie się uwagami dotyczącymi badania, w którym brał(a) Pan(i) udział poprzez wypełnienie niniejszej ankiety.

Prosimy o odesłanie wypełnionej ankiety pocztą na adres Instytutu Badań Edukacyjnych: ul. Górczewska 8, 01-180 Warszawa, z dopiskiem: Pracowania EWD lub przekazanie jej w zamkniętej kopercie realizatorowi badania.

Wszelkich informacji dotyczących niniejszej ankiety udziela koordynator projektu EWD – pani Aleksandra Olendzka-Surgiel, tel. 695 371 572

Z poważaniem,

dr Ewa Stożek

Lider pracowni EWD

Instytut Badań Edukacyjnych

A. ANALIZA WYNIKÓW TESTÓW W SZKOLE

A1. Czy szkoła uczestniczyła we wszystkich edycjach badania OBUT? Proszę zaznaczyć X właściwe odpowiedzi.

Proszę zaznaczyć X właściwe odpowiedzi.

1.	Tak	
2.	Nie Proszę przejść do pytania A2	

A2. Dlaczego szkoła zrezygnowała z udziału w badaniu OBUT? Proszę opisać.

--

A3. Po otrzymaniu raportów szkolnych i klasowych po teście OBUT 2011 oraz raportu ogólnopolskiego w szkole... Proszę zaznaczyć X właściwe odpowiedzi.

Proszę zaznaczyć X właściwe odpowiedzi.

		tak	nie
1.	Analizowano wspólnie wyniki OBUT 2011.		
2.	Odbyło się spotkanie nauczycieli klas I-III i klas IV-VI dotyczące wyników OBUT w 2011 roku.		
3.	Nauczyciele klas IV uwzględnili w swojej pracy wyniki analiz OBUT 2011.		

A4. Po sprawdzianie co roku w szkole...

Proszę zaznaczyć X właściwe odpowiedzi.

		tak	nie
1.	Przeprowadza się analizę łatwości zadań.		
2.	Ocenia się stopień realizacji założonych celów dydaktycznych.		
3.	Formułuje się rekomendacje do dalszej pracy.		
4.	Wykonuje się inne czynności.		
Proszę opisać ciekawe pomysły na wykorzystanie wyników sprawdzianu w szkole			

A5. Proszę opisać, co było przedmiotem ewaluacji wewnętrznej w szkole w roku szkolnym 2013/2014

--

B. PRZED ZAJĘCIAMI dotyczącymi EWD

B1. Czy przygotowywał(a) się Pan(i) w jakiś sposób do udziału w zajęciach dotyczących EWD?

Proszę zaznaczyć X właściwe odpowiedzi

1.	Tak, samodzielnie	
2.	Tak, od osoby prowadzącej zajęcia otrzymaliśmy materiały do przygotowania się	
3.	Nie	

B2. Czy przed wzięciem udziału w zajęciach korzystał(a) Pan(i) z następujących źródeł?

Proszę zaznaczyć X właściwe odpowiedzi

1.	Filmiki instruktażowe dotyczące kalkulatora EWD.	
2.	Broszura o EWD w szkołach podstawowych.	
3.	Inne materiały zamieszczone na stronie projektu www.ewd.edu.pl	
4.	Inne źródła niż powyższe (jakie?)	

Proszę opisać

B3. Czy Pan(i) i/lub nauczyciele biorący udział w zajęciach brali **kiedykolwiek wcześniej udział w szkoleniach/konferencjach/warsztatach, które obejmowały zagadnienia edukacyjnej wartości dodanej?**

Proszę zaznaczyć X właściwe odpowiedzi

1.	Brałem(am) kiedyś udział.	
2.	Kilku nauczycieli z naszej szkoły brało kiedyś udział.	
3.	Wielu nauczycieli z naszej szkoły brało kiedyś udział.	
4.	Nie orientuję się, czy nauczyciele z naszej szkoły brało kiedyś udział.	
5.	Nikt z nas nigdy nie brał udziału	

B4. Jaka była pierwsza reakcja nauczycieli z Pana(i) szkoły na informację, że zajęcia dotyczące EWD odbędą się podczas rady pedagogicznej?

Proszę zaznaczyć X właściwe odpowiedzi.

1.	bardzo pozytywna	
2.	pozytywna	
3.	raczej pozytywna	
4.	ani pozytywna, ani negatywna	
5.	raczej negatywna <i>Proszę przejść do pytania B5</i>	
6.	negatywna <i>Proszę przejść do pytania B5</i>	
7.	bardzo negatywna <i>Proszę przejść do pytania B5</i>	

B5. Z czego wynikało to początkowe **negatywne nastawienie nauczycieli?**

Proszę zaznaczyć X właściwe odpowiedzi.

1.	Nauczyciele czują się przeciążeni szkoleniami/konferencjami.	
2.	Nauczyciele nie słyszeli nigdy wcześniej o EWD.	
3.	Nauczyciele mają obawy, że stosowanie EWD w szkole przyczyni się do powstania niezdrowej konkurencji wśród nauczycieli.	
4.	Nauczyciele mają istotne uwagi do badania OBUT, którego wyniki są wykorzystywane do szacowania EWD.	
5.	Inne powody (jakie?)	

Proszę podać, jakie są to powody.

C. W TRAKCIE ZAJĘĆ dotyczących EWD

C1. W jakim stopniu następujące aspekty zajęć spełniły Pani/Pana oczekiwania?

Proszę ocenić na szkolnej skali od 1 do 5.

		1	2	3	4	5
1.	tematyka zajęć					
2.	przydatność treści do zarządzania pracą szkoły					
3.	przydatność treści do pracy dydaktycznej					
4.	poziom merytoryczny zajęć					
5.	zakres merytoryczny zajęć					
6.	atmosfera podczas zajęć					

C2. Czy określiłby(aby) Pan(i) osobę prowadzącą zajęcia jako...

Proszę zaznaczyć X właściwe odpowiedzi.

		tak	nie
1.	potrafiący zaangażować nauczycieli w analizy?		
2.	wystarczająco przygotowaną merytorycznie?		
3.	potrafiącą odpowiedzieć na większość pytań uczestników?		
4.	nieposiadającą trudności z nawiązaniem kontaktu z uczestnikami?		
5.	potrafiącą moderować dyskusję?		

C3. Jak **reagowali nauczyciele na to, co się działo na zajęciach?**

Proszę zaznaczyć X właściwe odpowiedzi.

		tak	nie
1.	Byli raczej znudzeni.		
2.	Byli raczej zaangażowani.		
3.	Byli raczej zniecierpliwieni.		
4.	Byli raczej zaciekawieni.		
5.	Byli raczej poirytowani.		
6.	Reakcje poszczególnych nauczycieli były bardzo różnorodne.		
7.	Zaobserwowałem(am) inne reakcje (jakie?)		
Proszę opisać, jakie to były reakcje.			

D. PO ZAJĘCIACH dotyczących EWD

D1. Co Pan(i) sądzi na temat **kalkulatora** EWD SP?

		tak	nie
1.	Jest narzędziem intuicyjnym.		
2.	Jest narzędziem trudnym do opanowania.		
3.	Jest narzędziem, którego opanowanie wymaga dużo czasu.		
4.	Jest narzędziem, które powinien znać każdy nauczyciel w szkole.		
5.	Jest narzędziem, które powinny znać tylko osoby odpowiadające w szkole za analizy wyników egzaminacyjnych.		

D2. Czy któreś zagadnienia poruszane na zajęciach odebrał(a) Pan(i) jako szczególnie trudne do opanowania?

Proszę zaznaczyć X właściwe odpowiedzi.

1.	Nie	
2.	Tak (jakie?)	
Proszę opisać.		

D3. Czy któreś zagadnienia poruszane na zajęciach odebrał(a) Pan(i) jako **zbędne** lub/i zbyt **oczywiste**?

Proszę zaznaczyć X właściwe odpowiedzi.

1.	Nie	
2.	Tak (jakie?)	
<i>Proszę opisać.</i>		

D4. Jak Pan(i) ocenia po zajęciach poziom swojej **wiedzy i umiejętności** związanych z EWD?

Proszę o ocenę na szkolnej skali od 1 do 5.

		1	2	3	4	5
1.	wiedza o EWD					
2.	Umiejętność posługiwania się kalkulatorem EWD SP					

D5. Jakie są Pan(i) **wrażenia** z udziału w zajęciach dotyczących analiz EWD?

Proszę zaznaczyć X.

1.	bardzo pozytywne	
2.	pozytywne	
3.	raczej pozytywne	
4.	ani pozytywne, ani negatywne	
5.	raczej negatywne <i>Proszę przejść do pytania D6</i>	
6.	negatywne	
7.	bardzo negatywne	

D6. Z czego wynikają te **negatywne** wrażenia? *Proszę opisać*

--

D7. Czy uważa Pan(i), że warto byłoby na tego typu zajęciach wprowadzić w przyszłości jakieś **usprawnienia**?

Proszę zaznaczyć X właściwe odpowiedzi.

1.	Nie	
2.	Tak (jakie?)	

Proszę napisać, jakie mogłyby to być usprawnienia.

--

E. METRYCZKA

E1. Jaką funkcję pełni Pan(i) obecnie w szkole?

Proszę zaznaczyć X.

1.	wicedyrektora	
2.	dyrektora	

E2. Płeć

Proszę zaznaczyć X.

1.	kobieta	
2.	mężczyzna	

E3. Staż pracy

Proszę zaznaczyć X.

1.	na stanowisku dyrektora/wicedyrektora w tej szkole	lat
2.	w zawodzie nauczyciela	lat

2.3. Źródła danych

W raporcie, uzupełnieniem którego jest niniejszy Aneks, skorzystano z następujących źródeł danych:

- raporty ekspertów,
- ankiety dyrektorów,
- kalkulator EWD z danymi szkół.

Tabele 1., 2., i 3. zawierają numery pytań w źródłach danych, z których korzystano aby scharakteryzować odpowiednio:

- czynniki szkolne,
- odbiór metody EWD,
- gotowość szkół do samodzielnych analiz włączających wskaźniki EWD do ewaluacji.

Tabela 1. Czynniki szkolne – źródła danych.				
L.p	Czynniki szkolne	Raport eksperta	Ankieta dyrektora	Kalkulator EWD z danymi szkoły
1.	Stosunek nauczycieli i dyrektora szkoły do analizy wyników egzaminów zewnętrznych	I_4; II.3.e-f; II_4; III_2; III_4; III_6; III_7; III_8; III_10; IV_11; IV-13		
2.	Styl zarządzania szkołą	I_4; II_4; III_2; III_4; III_6; III_7; III_9; III_12; III_13; V_11; IV-13		
3.	Dotychczasowa praktyka analizy wyników egzaminu	I.3 a-d; I_4; I.5 d -e	A4; A5	
4.	Ocena OBUT w szkole	I.2; II_4; III_2; III_4; III_6; IV_11	A1; A2; A3	
5.	Współpraca nauczycieli	II_4, III_2, III_4, III_6, I V_11,		
6.	Efektywność kształcenia w szkole	IV_11		Wskaźnik EWD z roku 2014
7.	Wiedza uprzednia na temat EWD	Informacja z odpowiedzi na pytania: II_4; III_2	B1; B2; B3	
8.	Umiejętność posługiwania się komputerem	Informacja z odpowiedzi na pytania: III_10; III_11		

Tabela 2. Odbiór metody – źródła danych.

L.p.	Odbiór metody EWD	Źródła danych	
		Raporty ekspertów	Ankieta dla dyrektora szkoły
1.	Nastawienie nauczycieli i dyrektorów do szkolenia	II_2	B4, B5
2.	Nastawienie nauczycieli do idei mierzenia efektywności nauczania z zastosowaniem EWD	III.1; III_2	C3
3.	Nastawienie dyrektorów do idei mierzenia efektywności nauczania z zastosowaniem EWD	III.3; III_4	
4.	Opinie nauczycieli o wiarygodności metody	III.5; III.6	
5.	Opinie nauczycieli odnośnie możliwego negatywnego wpływu stosowania EWD na szkoły	III.7; III_8	
6.	Deklarowana chęć korzystania z metody EWD	III_2	
7.	Nastawienie do Kalkulatora EWD SP/ocena kalkulatora EWD SP	III_10	D1
8.	Inne, wynikające z analizy źródeł	III_12	

Tabela 3. Gotowość szkół do samodzielnych analiz włączających wskaźniki EWD do ewaluacji – źródła danych.

L.p.	Gotowość szkół...	Źródła danych	
		Raport eksperta	Ankieta dyrektora
Wiedza i umiejętności nauczycieli potrzebne do korzystania z metody EWD			
1.	Rozumienie pojęć związanych z EWD	III_9	D2
2.	Nastawienie do uczenia się nowego narzędzia	III_10	
3.	Umiejętność korzystania z kalkulatora EWD SP	III_11	
4.	Umiejętność interpretacji wykresów edytowanych w kalkulatorze EWD – formułowania wniosków	III_11; IV.1-10	
5.	Umiejętność wyjaśniania wyników uczniów – analizy kontekstowej	IV_11; I_4	
6.	Umiejętność formułowania rekomendacji na podstawie wniosków	IV.12; I_4	
Ocena eksperta		IV_13	

2.4. Kategoryzacja pytań otwartych z ankiet ekspertów

Tabela 4. Pytanie I_4: Uwagi dotyczące raportu z analizy wyników sprawdzianu.		
Szczegółowy opis kategorii	Symbol	Liczba wystąpień
Istnienie raportu – przeanalizowano 55 raportów		
Raport w szkole został opracowany, ekspert miał do niego dostęp	T	46
Brak wiedzy na temat raportu (różne przyczyny, m. in. dlatego, że raportu jeszcze w szkole nie opracowano lub nie udostępniono go ekspertowi)	NW	7
W szkole nie opracowuje się raportu	N	2
Informacje na temat zawartości i poprawności raportu		
Obszar I: Rodzaje analiz w raporcie – przeanalizowano 46 raportów		
Zestawienie ilościowe średnich wyników	A	40
Wyniki na skali staninowej	B	25
Analiza poziomu wykonania zadań	C	38
Analiza kontekstowa (czynniki środowiskowe i indywidualne)	D	5
Analiza kontekstowa (czynniki pedagogiczne)	F	4
Łączne wystąpienie symboli A, B, C, D, F pokazuje wystąpienie rodzajów analiz w ramach poszczególnych raportów szkolnych. Poniżej zaprezentowano wszystkie rozpoznane zestawienia rodzajów analiz wykonywanych w 44 szkołach po sprawdzianie. W odniesieniu do dwóch szkół z 46, w których zadeklarowano istnienie raportu z analizy wyników sprawdzianu, brak jest informacji o rodzajach przeprowadzonych analiz.		
Zestawienie ilościowe średnich wyników	A	4
Analiza poziomu wykonania zadań	C	3
Zestawienie ilościowe średnich wyników Wyniki na skali staninowej	AB	2
Zestawienie ilościowe średnich wyników Analiza poziomu wykonania zadań	AC	11
Analiza poziomu wykonania zadań Analiza kontekstowa (czynniki środowiskowe i indywidualne)	CD	1
Zestawienie ilościowe średnich wyników Wyniki na skali staninowej Analiza poziomu wykonania zadań	ABC	18
Zestawienie ilościowe średnich wyników Wyniki na skali staninowej Analiza poziomu wykonania zadań Analiza kontekstowa (czynniki środowiskowe i indywidualne)	ABCD	1
Zestawienie ilościowe średnich wyników Wyniki na skali staninowej Analiza poziomu wykonania zadań Analiza kontekstowa (czynniki pedagogiczne)	ABCF	1

Zestawienie ilościowe średnich wyników Wyniki na skali staninowej Analiza poziomu wykonania zadań Analiza kontekstowa (czynniki środowiskowe i indywidualne) Analiza kontekstowa (czynniki pedagogiczne)	ABCDF	3
Obszar II: Poprawność wykonanych analiz – przeanalizowano 46 raportów		
Wystąpiły błędy w analizach	T	10
Nie stwierdzono istnienia błędów w analizach (nie ma podstaw, aby stwierdzić, czy analizy są prawidłowe – ekspert nie powiedział tego wprost, raport szkolny nie został załączony do raportu eksperta)	N	36
Obszar III: Sformułowanie wniosków – przeanalizowano 46 raportów		
Raport zawiera wnioski	W	42
Nie sformułowano wniosków w raporcie	WN	3
Ekspert nie wypowiedział się na temat istnienia wniosków	BI	1
Ocena wniosków przez eksperta – kategorie (20 raportów)		
Poprawne	P	2
Poprawne statystycznie	PS	2
Ogólnikowe	O	4
Ogólnikowe, na poziomie standardów	OS	1
Odnoszą się jedynie do osiągnięć w standardach	OST	1
Dotyczą tylko czynności sprawdzanych testem	CST	1
Powierzchowne	POW	1
Lakoniczne, nieuprawnione	LN	1
Nieuprawnione (nie wynikają z przeprowadzonych analiz)	NP	1
Porównywanie surowych wyników z kolejnych lat	PSW	3
Nieuzasadnione, błędne	NB	1
Na podstawie błędnej analizy	BA	1
Nieadekwatne tło, nieodpowiednie wyjaśnianie wyników	NW	1
Obszar IV: Sformułowanie rekomendacji – przeanalizowano 46 raportów		
Raport zawiera rekomendacje	R	27
Nie sformułowano rekomendacji w raporcie	RN	16
Ekspert nie wypowiedział się na temat istnienia rekomendacji	BI	3
Ocena rekomendacji przez eksperta – kategorie (15 raportów)		
Konkretnie, pozwalające planować działania	KD	1
Precyzyjne, przekładane na działania	PD	2
Ogólnikowe	O	8

Ogólnikowe, dotyczące zwiększenia liczby ćwiczeń	OC	1
Zwiększenie liczby zadań	ZLZ	2
Ogólne kierunki działania	OKD	1
Nie wynikają z analiz	NWA	1
Obszar V: Inne elementy raportu – przeanalizowano 46 raportów		
Raport zawiera plan działań naprawczych	P	5
Zaplanowano ewaluację wewnętrznych działań	E	1
Brak informacji na temat innych elementów raportu	BI	40

Tabela 5. Pytanie II_4: Jakie było początkowe nastawienie nauczycieli do samego spotkania z ekspertem ds. EWD?

Szczegółowy opis kategorii	Symbol	Liczba wystąpień
Pozytywne, życzliwe, zainteresowanie	D	41
Obojętne	C	8
Zdystansowane, zaniepokojenie, niepewność	B	10
Wrogie, agresywne, niechętnie	A	5
Wystąpienie kilku symboli (A, B, C, D) równocześnie pokazuje różnice w nastawieniu wewnątrz rady pedagogicznej.		
Pozytywne, życzliwe, zainteresowanie	D	33
Obojętne	C	6
Zdystansowane, zaniepokojenie, niepewność	B	3
Wrogie, agresywne, niechętnie	A	5
Zdystansowane, zaniepokojenie, niepewność Obojętne Pozytywne, życzliwe, zainteresowanie	BCD	1
Zdystansowane, zaniepokojenie, niepewność Pozytywne, życzliwe, zainteresowanie	BD	6
Obojętne Pozytywne, życzliwe, zainteresowanie	CD	1
Razem		55

Tabela 6. Pytanie III_2: Jakie było nastawienie nauczycieli do przedstawionej przez prowadzącego spotkanie idei mierzenia efektywności nauczania z zastosowaniem takiej miary jak EWD?

Szczegółowy opis kategorii	Symbol	Liczba wystąpień
Podważanie wiarygodności/wartości metody przez nauczycieli	A	3
Podważanie przydatności metody przez nauczycieli	B	2
Brak zainteresowania metodą/analiza wyników obowiązkiem	C	7
Zadawanie pytań – zainteresowanie metodą	D	43
Deklaracja korzystania z metody	E	29
Wystąpienie kilku symboli (A, B, C, D, E) równocześnie pokazuje różnice w nastawieniu wewnątrz rady pedagogicznej do przedstawionej przez prowadzącego spotkanie idei mierzenia efektywności nauczania z zastosowaniem takiej miary jak EWD.		
Podważanie wiarygodności/wartości metody przez nauczycieli	A	2
Brak zainteresowania metodą/analiza wyników obowiązkiem	C	5
Zadawanie pytań – zainteresowanie metodą	D	15
Deklaracja korzystania z metody	E	3
Podważanie wiarygodności/wartości metody przez nauczycieli Podważanie przydatności metody przez nauczycieli	AB	1
Podważanie przydatności metody przez nauczycieli Zadawanie pytań – zainteresowanie metodą Deklaracja korzystania z metody EWD	BDE	1
Brak zainteresowania metodą/analiza wyników obowiązkiem Zadawanie pytań – zainteresowanie metodą	CD	2
Zadawanie pytań – zainteresowanie metodą Deklaracja korzystania z metody	DE	25
Brak odpowiedzi		1
Razem		55

Tabela 7. Pytanie III_4: Czy nastawienie nauczycieli różniło się od nastawienia dyrektora?

Szczegółowy opis kategorii	Symbol	Liczba wystąpień
Nie różniło się, było obojętne	Nie, obojętne	1
Nie różniło się, było pozytywne	Nie, pozytywne	41
Dyrektor nie ujawnił swojego nastawienia do EWD/był nieobecny na szkoleniach	Nie wiemy	4
Tak różniło się: dyrektor uznawał, że EWD nie jest wiarygodne/mniejszy entuzjazm dyrektora	Tak, dyrektor na nie	2
Tak różniło się: dyrektor był bardziej zainteresowany EWD niż nauczyciele	Tak, dyrektor na tak	7

Razem	55
-------	----

Tabela 8. Pytanie III_6: Czy nauczyciele poddawali w wątpliwość wiarygodność metody?

Szczegółowy opis kategorii	Symbol	Liczba wystąpień
Nie poddawano w wątpliwość wiarygodności metody (N)		
Nie – bez uzasadnienia/zasługa prowadzącego	N1	24
Nie – ponieważ zastosowano właściwe procedury	N2	3
Nie, ale nauczyciele uważają, że wiarygodność wskaźników EWD zależy od sprawdzenia OBUT	N3	8
Nie, ale nauczyciele obawiali się, że zmiana formuły OBUT uniemożliwi obliczanie EWD	N4	3
Nie, ale nauczyciele podkreślali wysoki poziom trudności OBUT	N5	2
Poddawano w wątpliwość wiarygodność metody (T)		
Tak, Nauczyciele podważali wskaźniki EWD dla swojej szkoły ze względu na sposób sprawdzania OBUT w tej szkole	T1	5
Tak, po usłyszeniu, że wskaźniki EWD dla ich szkoły są gorsze niż wyniki surowe	T2	1
Tak, ze względu na różne warunki obu egzaminów: obowiązkowy/dobrowolny; dwie części/jedna część; sprawdzanie zewnętrzne/wewnętrzne; krytyka zadań OBUT	T3	9
Razem		55

Tabela 9. Pytanie III_8: Czy nauczyciele wyrażali obawy odnośnie możliwego negatywnego wpływu stosowania EWD na szkoły?

Szczegółowy opis kategorii	Symbol	Liczba wystąpień
Nie (N) (39 szkół)		
Nie – bez komentarza	N1	23
Nie/raczej nie: zasługa prowadzącego	N2	3
Nie, bo EWD to wskaźnik wspierający szkołę	N3	3
Nie, bo nauczyciele są w pełni podporządkowani dyrekcji	N4	1
Nie, bo nauczyciele wiedzą, że EWD SP nie jest jeszcze wykorzystywane do oceny pracy szkoły	N6	4
Nie bo EWD jest sprawiedliwszą oceną pracy niż wyniki surowe	N7	3
Nie, bo EWD to niegroźna moda	N8	1
Tak (T) (16 szkół)		

Tak, EWD ujawnia konflikt w szkole między nauczycielami	T1	4
Tak, ktoś może wykorzystać EWD przeciwko szkole – rankingi; będzie to jedyne narzędzie oceny pracy szkoły	T2	8
Tak, bo brak czasu na analizę i brak umiejętności analizy może prowadzić do błędnych wniosków	T3	3
Tak, ponieważ EWD może być źródłem oceny nauczycieli wewnątrz szkoły	T4	4
Tak, ponieważ EWD może prowadzić do rywalizacji między nauczycielami	T5	3

Tabela 10. Pytanie III_9: Jakie pojęcia związane z EWD były dla nauczycieli najtrudniejsze do opanowania?

Szczegółowy opis kategorii	Symbol	Liczba wystąpień
Skalowanie	S	26
Wynik przewidywany	P	23
Przedział ufności	U	11
Odchylenie standardowe	O	6
Wykres rozrzutu wyników	R	6
Rozkład wyników	RW	3
Interpretacja wyników analiz	I	2
Krzywe przewidywanego wyniku	KPW	1
Względny charakter wskaźnika	W	1
Model Rasha	MR	1
Brak pojęć trudnych	B	10
Brak odpowiedzi	BO	5

Tabela 11. Pytanie III_10: Jakie było nastawienie nauczycieli do nauki nowego narzędzia – kalkulatora EWD

Szczegółowy opis kategorii	Symbol	Liczba wystąpień
Pozytywne (P)		
Zainteresowanie, zaciekawienie, zaangażowanie	P1	36
Ocena kalkulatora: <i>tylę mogę zobaczyć w tak krótkim czasie</i>	P2	8
Pozytywna ocena kalkulatora EWD – przyjazne, intuicyjne narzędzie	P3	7

Obycie z komputerem: chęć eksperymentowania, pogłębione analizy	P4	8
Mimo niskich umiejętności technicznych i trudności ze sprzętem	P6	7
Negatywne (N)		
Brak umiejętności technicznych: lęk, irytacja, wycofanie	N1	5
Opór nauczycieli klas I–III	N2	1
Poirytowanie koniecznością nauki	N3	2
Inne		
Brak odpowiedzi	BO	1
Nie korzystali z kalkulatora	NK	1
Wystąpienie kilku symboli (P1, P2, P3, P4, P5, P6, N1, N2, N3, N4) równocześnie, pokazuje różnice w nastawieniu wewnątrz rady pedagogicznej do nauki nowego narzędzia (53 raporty zawierające ocenę nastawienia).		
Nastawienie pozytywne		
Zainteresowanie, zaciekawienie, zaangażowanie	P1	18
Zainteresowanie, zaciekawienie, zaangażowanie Ocena kalkulatora: tyle mogę zobaczyć w tak krótkim czasie Obycie z komputerem: chęć eksperymentowania, pogłębione analizy	P1, P2, P4	1
Zainteresowanie, zaciekawienie, zaangażowanie Pozytywna ocena kalkulatora EWD – przyjazne, intuicyjne narzędzie	P1, P3	3
Zainteresowanie, zaciekawienie, zaangażowanie Obycie z komputerem: chęć eksperymentowania, pogłębione analizy	P1, P4	5
Zainteresowanie, zaciekawienie, zaangażowanie Mimo niskich umiejętności technicznych i trudności ze sprzętem	P1, P6	1
Ocena kalkulatora: tyle mogę zobaczyć w tak krótkim czasie	P2	5
Ocena kalkulatora: tyle mogę zobaczyć w tak krótkim czasie Mimo niskich umiejętności technicznych i trudności ze sprzętem	P2, P6	2
Pozytywna ocena kalkulatora EWD – przyjazne, intuicyjne narzędzie	P3	4
Obycie z komputerem: chęć eksperymentowania, pogłębione analizy	P4	2
Mimo niskich umiejętności technicznych i trudności ze sprzętem	P6	4
Nastawienie różne		
Zainteresowanie, zaciekawienie, zaangażowanie Brak umiejętności technicznych: lęk, irytacja, wycofanie	P1, N1	5
Zainteresowanie, zaciekawienie, zaangażowanie Poirytowanie koniecznością nauki	P1, N3	2
Zainteresowanie, zaciekawienie, zaangażowanie Opór nauczycieli klas I–III	P1, N2	1

Tabela 12. Pytanie III_11: Jakie elementy pracy z kalkulatorem EWD sprawiały nauczycielom największe trudności?

Szczegółowy opis kategorii	Symbol	Liczba wystąpień
Nie ma problemów, narzędzie intuicyjne	1	17
Interpretacja wykresów	10	16
Import danych	4	11
Przygotowanie danych w excelu	3	8
Trudności wynikające ze słabych umiejętności komputerowych	11	8
Korzystanie z filtrów	6	7
Tworzenie nowych cech	5	6
Grupowanie według	7	3
Przeciąganie danych	8	2
Tworzenie analiz	9	2
Brak odpowiedzi	2	1
Nie korzystali z kalkulatora	13	3

Tabela 13. Pytanie III_12: Najciekawsze zdarzenia na radzie pedagogicznej

Szczegółowy opis kategorii	Symbol	Liczba wystąpień
Zdarzenia związane z EWD (EWD)		
Zaskoczenie wartością EWD (EWD niższe niż oczekiwane)	EWD1	4
Satysfakcja/ulga ze wskaźnika EWD	EWD2	5
Zainteresowanie, zaangażowanie nauczycieli metodą, dyskusja	EWD3	7
Zaangażowanie podczas analiz, propozycje dodatkowych analiz	EWD5	5
Dyskusja nad wynikami, poszukiwanie przyczyn wartości wskaźnika EWD – czynniki pedagogiczne	EWD6	6
Usprawiedliwianie niskiego EWD czynnikami pozapedagogicznymi	EWD7	2
Zdyskredytowanie EWD	EWD8	2
Docenienie metody	EWD9	4
Rozumienie metody EWD	EWD10	2
Problemy techniczne (T)		
Problemy techniczne w pracowni komputerowej	T1	3
Źle przygotowane dane do kalkulatora	T2	1

Problemy z zaimportowaniem danych	T3	1
Postawy (P)		
Atakująca nauczycielka	P1	1
Lekceważąca postawa dyrektora	P2	1
Zmiana postawy niechętnego nłki na zainteresowanie	P3	1
Konflikt w gronie z powodu niskiego EWD	P4	1
Zdyskredytowanie OBUT przez dyrektora	P5	1
Dostrzeżenie wartości OBUT dla pracy nauczycieli	P6	1
Rywalizacja nauczycieli podczas ćwiczeń	P7	1
Różne poczucie odpowiedzialności za efekty ucznia	P8	1
Docenienie przez dyrektora wkładu pracy nauczycieli w wyniki egzaminu	P9	1
INNE (I)		
Zaskoczenie prowadzącego udziałem dodatkowych osób	I2	1
Dyskusja na temat OBUT	I3	1
Dyskusja na temat niezwiązany bezpośrednio z EWD	I4	2
Brak odpowiedzi	I5	3
Nie zaistniały	I6	2

Tabela 14. Pytanie IV_11: Komentarze nauczycieli odnośnie wyników analiz		
Szczegółowy opis kategorii	Symbol	Liczba wystąpień
Indywidualne cechy uczniów (I)		
Liczba szkół, w których wyjaśniano wyniki indywidualnymi cechami uczniów: 7		
Orzeczenia	I1	3
Niski potencjał intelektualny	I2	3
Stres	I4	1
Cechy zespołu uczniowskiego (U)		
Liczba szkół, w których wyjaśniano wyniki cechami zespołu uczniowskiego: 14		
Postawy roszczeniowe uczniów	U2	1
Rozwój uczniów (dojrzewanie)	U3	2
Zmiana składu uczniów w klasach (po kl.III)	U4	2
Lekceważący stosunek uczniów do egzaminów	U5	1
Zła atmosfera w klasie	U6	3
Duża różnica w wiedzy i umiejętnościach między klasami	U7	1

Niska motywacja uczniów, inne zainteresowania niż nauka	U8	3
Generalnie problem w uczniach (niesprecyzowany)	U9	3
Środowisko – dom, rodzice (R)		
Liczba szkół, w których wyjaśniano wyniki czynnikami środowiskowymi: 14		
Różny wpływ w różnych klasach	R1	2
Rodzice – wpływ negatywny (wszystkie zarzuty)	R2	9
Rodzice – pozytywny wpływ	R3	1
Brak współpracy z rodzicami	R4	2
Generalnie środowisko	R5	1
Czynniki pedagogiczne – wyjaśnienie sukcesów (PS)		
Liczba szkół, w których wyjaśniano sukcesy czynnikami pedagogicznymi: 18		
Rozwiązywanie problemów wychowawczych	PS2	2
Rekrutacja uczniów do klas	PS3	1
Metody pracy	PS4	5
Współpraca nauczycieli	PS5	6
Indywidualizacja pracy z uczniami	PS6	2
Diagnozowanie postępów uczniów	PS7	1
Monitorowanie/ewaluacja działań przez nauczycieli	PS8	2
Analiza mocnych i słabych stron pracy szkoły	PS9	2
Zajęcia wyrównawcze	PS10	5
Projekty, zajęcia ponadprzedmiotowe, gry, zabawy, konkursy	PS11	5
Rozwiązywanie arkuszy egzaminacyjnych	PS12	2
Formułowanie/przestrzeganie wymagań edukacyjnych	PS13	2
Szkolne ocenianie	PS14	2
Wpływ wychowawcy	PS16	2
Motywowanie uczniów	PS19	2
Diagnoza wstępna uczniów	PS20	1
Współpraca z rodzicami	PS22	2
Niesprecyzowane działania po stronie nauczycieli	PS23	2
Innowacje pedagogiczne	PS24	1
Czynniki pedagogiczne – wyjaśnienie porażek (PP)		
Liczba szkół, w których wyjaśniano porażkę czynnikami pedagogicznymi: 15		

Trudności w komunikacji z uczniami	PP1	1
Problemy wychowawcze	PP2	3
Sposób ekrutacji uczniów do klas	PP3	3
Nieskuteczne etody pracy	PP4	1
Brak współpracy nauczycieli	PP5	2
Brak indywidualizacji pracy z uczniami	PP6	2
Nieefektywne zajęcia wyrównawcze	PP10	6
Nieefektywne wykorzystanie czasu na lekcjach	PP17	1
Zastępstwa, zmiany nauczycieli	PP18	1
Nieumiejętność motywowanie uczniów	PP19	1
Brak współpracy z rodzicami	PP22	1
Niesprecyzowane działania po stronie nauczycieli	PP23	2
Inne czynniki, na które szkoła nie ma wpływu (O)		
Liczba szkół, w których wyjaśniano porażkę innymi czynnikami: 3		
Zmiany w podstawie programowej	O1	1
Zbyt liczne klasy	O2	1
Zmiana nauczycieli	O3	2
Wyjaśnienia wartości EWD (EWD)		
Liczba szkół: 7		
Wysokie EWD wyjaśniane czynnikami pedagogicznymi	EWD1	1
Odrzucenie informacji, ponieważ wynik egzaminu (także EWD) nie jest informacją o efektach kształcenia	EWD3	2
EWD wyjaśniane ze względu na sposób sprawdzania OBUT	EWD4	4
Różnice w opiniach wewnątrz rady pedagogicznej (R)		
Liczba szkół: 6		
Różnice w opiniach nauczycieli kl I–III i IV–VI	RNN	2
Różnice w opiniach między nauczycielami a dyrekcją	RND	4
Inne		
Brak refleksji/świadomości nauczycieli o pedagogicznych uwarunkowaniach efektów kształcenia/	B	4
Brak dyskusji	BD	1
Ekspert nie udziela odpowiedzi na pytanie	EW	6

Tabela 15. Pytanie IV_13: Czy nauczyciele/dyrekcja tej szkoły są w stanie samodzielnie przystąpić do analiz włączających wskaźniki EWD do ewaluacji?

Szczegółowy opis kategorii	Symbol	Liczba wystąpień
Tak	Tak	22
Tak, ale nie uczestniczyli w kolejnych OBUT	T/R_OBUT	1
Tak po spełnieniu pewnych warunków	Tak/W	9
Tak i nie – ekspert wyjaśnił, jakie czynniki sprzyjają, a jakie nie pozwalają wykorzystać EWD w ewaluacji wewnętrznej.	Tak/Nie	10
Nie	Nie	8
Nie wiadomo	NW	4
Brak odpowiedzi eksperta	BOE	1
Razem		55
Dodatkowo dokonano kategoryzacji wyjaśnień ekspertów dotyczących: ■ możliwości wykorzystania przez szkoły metody EWD w ewaluacji (dlaczego tak); ■ braku możliwości wykorzystania przez szkoły metody EWD w ewaluacji (dlaczego nie); ■ niezbędnych warunków, aby szkoła mogła wykorzystać metodę EWD w ewaluacji (warunki).		
Możliwości wykorzystania przez szkoły metody EWD w ewaluacji	Symbol	Liczba wystąpień
Umiejętności techniczne wystarczające	TT	27
Przygotowanie w zakresie poznawczym	TW	30
Pozytywna postawa emocjonalna	TE	12
Pozytywna postawa dyrektora	PD	2
Wcześniejsze pozytywne doświadczenie w zakresie analiz	TWD	5
Tak, niewystarczające wyjaśnienie eksperta	TNW	13
Brak możliwości wykorzystania przez szkoły metody EWD w ewaluacji	Symbol	Liczba wystąpień
Niewystarczające umiejętności techniczne	NT	4
Niewystarczające przygotowanie w zakresie poznawczym	NW	9
Negatywne nastawienie/postawa emocjonalna	NE	16
Brak tradycji analiz	NBT	2
Postawa dyrektora utrudniająca wykorzystanie metody EWD w ewaluacji	NPD	4
Szkoła zrezygnowała z OBUT	NOBUT	1
Nie, niewystarczające wyjaśnienie eksperta	NNW	1

Niezbędne warunki, aby szkoła mogła wykorzystać metodę EWD w ewaluacji	Symbol	Liczba wystąpień
Zmiana postawy dyrektora	ZPD	1
Pogłębiona refleksja rady pedagogicznej	PR	1
Dodatkowe szkolenie	SZ	5
Wyłonienie się grupy zaangażowanych nauczycieli	ZN	3
Pomoc eksperta	PE	1

Tabela 16. Pytanie V_1: Twoje rekomendacje do prowadzenia szkoleń dla rad pedagogicznych szkół podstawowych nt. EWD

Dla potrzeb poniższego zestawienia, przypisano numery raportów dwudziestu dziewięciu ekspertom, którzy są ich autorami. Przy zaproponowanych kategoriach podano w nawiasie numery ekspertów. Przytoczone wypowiedzi ekspertów zapisano kursywą.

Ekspert	Kod	Ekspert	Kod	Ekspert	Kod	Ekspert	Kod
1	P01, P02	9	P15, P16	16	P29, P30	23	P43, P54
2	P03, P04	10	P17	17	P32, P52	24	P44, P45
3	P05, P31	11	P19, P20	18	P33, P44	25	P46, P47
4	P06, P07	12	P21, P22	19	P35, P36	26	P48, P49
5	P08, P09	13	P23, P24	20	P37, P38	27	
6	P10, P11	14	P25, P26	21	P39, P40	28	P50, P51
7	P12, P13	15	P27, P28	22	P41, P42	29	P55, P56
8	P14, P53						

Kategorie odpowiedzi ekspertów:

1. Forma i czas spotkań odpowiednia (1, 6, 13, 17, 26, 27)

2. Propozycje dodatkowych działań:

- Trzecie spotkanie (wypracowanie rekomendacji/planowanie działań) (2, 8, 11, 15, 18, 20, 21?, 22, 23)
- Pracować z raportami z analizy wyników po sprawdzenie, z ewaluacji zewnętrznej (1, 4, 6, 7, 17)
- Trzecie i czwarte spotkanie (4, 28)
- Ponowne spotkanie za rok (2)
- Dołączenie tematu dotyczącego wniosków z analiz „dobre praktyki” (3)

- Wprowadzenie ewaluacji odroczonej albo przewidzenie kontynuacji badania – program opieki moderatorskiej; otoczenie opieką szkoły biorącej udział w badaniu. (6, 15)
- *Konsultacje w małej grupie (2–3 osób), które mogłyby przygotować także jakieś dane do kolumn dodatkowych, ważnych wskaźników dla tej szkoły. (12)*

3. Zmiany w prezentacji:

- *W prezentacji wprowadzającej wyeksponować różnice między analizą statystyczną a EWD; przygotować przykłady dowodzące, że EWD bada wkład szkoły w osiągnięcia uczniów, eliminuje kontekst społeczny i wrodzone zdolności. (7)*
- *Zrezygnowałabym z slajdu na którym jest wiele skal (17)*
- Pokazać krzywą regresji (27)

4. Propozycje przebiegu zajęć:

- *II spotkanie: dwa etapy: pierwszy – to przedstawienie analiz dotyczących szkoły, drugi - to praca z zespołem nauczycieli zainteresowanych analizami z wykorzystaniem Kalkulatora EWD. (1)*
- *Pierwsze spotkanie może składać się z dwóch części: prezentacji metody i warsztatowej – praca z kalkulatorem. Na spotkaniu drugim poprzedzonym refleksją w zespołach przedmiotowych można zaprojektować program działań poprawiających efekty kształcenia. (5)*
- *Można postąpić dwojako – rozpocząć prezentując obliczony już wskaźnik EWD, a następnie pogłębiać i obudowywać analizę z wykorzystaniem kalkulatora. Można też pozostawić informację o uzyskanej przez szkołę efektywności niejako ‘w tajemnicy’ do czasu warsztatu z kalkulatorem (pierwsze rozwiązanie wykorzystałam w tej szkole, drugie w kolejnej). Pierwsze pozwala pójść dalej w analizach (w tym samym czasie przećwiczyć więcej funkcji kalkulatora i pogłębić analizy) a drugie pozwala chyba bardziej pobudzić zainteresowanie i utrzymać optymalne napięcie. (8)*
- *Dwa spotkania: 1. Teoria związana z metodą EWD + ćwiczenia z zakresu stosowania skali 100/15 i odczytywania wykresów (3 godz.) 2. Praca z kalkulatorem - od importu danych do analizy wyników EWD (2 godziny) + formułowanie wniosków i rekomendacji na podstawie analiz EWD w powiązaniu z wnioskami i rekomendacjami wynikłymi z analizy tradycyjnej (2 godziny). (24)*

5. Rozwiązania organizacyjne:

- Dwa spotkania: 1) spotkania dla całej RP szkoły podstawowej (idea EWD, metodologia szacowania EWD, omówienie wskaźników EWD dla danej szkoły podstawowej); 2) spotkania dla wybranych nauczycieli poświęcone analizom dokonywanym z użyciem programu Kalkulator SP (7, 9, 14, 16, 19)
- Trzy krótsze spotkania (7)

- *Warto upowszechniać wskaźnik EWD w szkołach podstawowych, ale jedynie w tych, które są rzeczywiście zainteresowane jego stosowaniem.*(10)
- Praca w różnych grupach i konfrontowanie ich rezultatów (12)
- *Może sprawdzenie na wejściu, poziomu motywacji RP do angażowania się w pogłębioną diagnozę pracy szkoły z wykorzystaniem wskaźników EWD, pomogłoby w prawidłowym i korzystnym dla końcowego rezultatu zorganizowaniem szkolenia w szkole* (12)
- *W umowie zawieranej ze szkołą zawrzeć zapis o obowiązku uczestnictwa dyrektora na obu spotkaniach. Ważne, żeby obecna na tych spotkaniach była ta sama osoba z dyrekcji* (15)
- *Skontaktować się z dyrekcjami tegorocznych badanych szkół, żeby zapytać, czy jest wola dalszej współpracy* (15)
- Zorganizować seminarium dla dyrektorów i nauczycieli szkół podstawowych, na którym zaprezentowane zostaną możliwości kalkulatora. (19)
- Skrócić pierwsze spotkanie, drugie dla grupy nauczycieli praca z kalkulatorem (25)
- Wcześniejsze indywidualne spotkanie z dyrekcją prezentujące wyniki szkoły (26)
- Na pierwszym szkoleniu – cała rada pedagogiczna (26)
- Na końcu części teoretycznej – zaprezentowanie wyników szkoły (26)
- Cztery spotkania: *spotkanie wstępne – 2 godziny dydaktyczne; spotkanie prezentujące metodę – 4 godziny dydaktyczne – podczas którego nauczyciele poznają treści z obowiązkowej prezentacji multimedialnej, wykonują ćwiczenia, budują tabelę, którą na kolejnych zajęciach będą importować; spotkanie z kalkulatorem EWD – 4 godziny dydaktyczne; spotkanie podsumowujące - 2 godziny dydaktyczne- podczas którego formułowane są końcowe wnioski z analizy i budowane na ich podstawie rekomendacje* (28)
- Szkolenie dla małej grupy osób zainteresowanych. (29)

2.5. Podsumowanie odpowiedzi na pytania zamknięte z raportów ekspertów

W tabeli podsumowano odpowiedzi na pytania zamknięte w raportach ekspertów istotne z punktu widzenia analiz zaprezentowanych w raporcie.

Tabela 17. Podsumowanie odpowiedzi na pytania zamknięte w raportach ekspertów			
I.3.a Szkoła posiada raport			
Opcje odpowiedzi	Tak	Nie	Brak odpowiedzi
Liczba odpowiedzi	51	3	1

I.5.a W szkole była przeprowadzana ewaluacja zewnętrzna					
Opcje odpowiedzi	Tak		Nie		Brak odp.
Liczba odpowiedzi	34		21		0
I.5.b Rok					
Opcje odpowiedzi	2011	2012	2013	2013/ 14	2014
Liczba odpowiedzi	1	7	14	1	11
I.5.c Obszar ewaluacji					
Opcje odpowiedzi	całościowa		problemowa		
Liczba odpowiedzi	8		26		
I.5.d poziom spełnienia ² wymagania 1.1 (do 09.2013) lub 11. (od 09.2013)					
Opcje odpowiedzi	A	B	C	D	E
Liczba odpowiedzi	3	11	4	1	0
II.3.e Czy obecny był dyrektor/wicedyrektor? I spotkanie					
Opcje odpowiedzi	Tak		Nie		
Liczba odpowiedzi	52		3		
II.3.f Czy obecny był dyrektor/wicedyrektor? II spotkanie					
Opcje odpowiedzi	Tak		Nie		
Liczba odpowiedzi	52		3		
III.1 Jak było nastawienie nauczycieli do przedstawionej przez prowadzącego spotkanie idei mierzenia efektywności nauczania z zastosowaniem takiej miary jak EWD?					
Opcje odpowiedzi	Pozytywne	Negatywne		Obojętne	
Liczba odpowiedzi	48	2		5	
III.3 Czy nastawienie nauczycieli różniło się od nastawienia dyrektora?					
Opcje odpowiedzi	Tak	Nie		Brak odp.	
Liczba odpowiedzi	13	40		2	
III.5 Czy nauczyciele poddawali w wątpliwość wiarygodność metody (np. wyrażając małe zaufanie do wyników testów OBUT i/lub sprawdzianu po VI klasie) ?					
Opcje odpowiedzi	Tak	Nie		Brak odp.	
Liczba odpowiedzi	17	37		1	
III.7 Czy nauczyciele wyrażali obawy odnośnie możliwego negatywnego wpływu stosowania					
Opcje odpowiedzi	Tak	Nie		Brak odp.	
Liczba odpowiedzi	12	40		3	
IV.12 Czy udało się przejść do formułowania rekomendacji?					
Opcje odpowiedzi	Tak		Nie		

Liczba odpowiedzi	29	26
-------------------	----	----

2.6. Podsumowanie pytań zamkniętych i otwartych z ankiet dyrektorów

Przeanalizowano 53 ankiety dyrektorów – dwóch dyrektorów nie przekazało ankiet.

Tabela 18. Podsumowanie pytań zamkniętych i otwartych z ankiet dyrektorów			
	Tak	Nie	Brak odpowiedzi
A1: Uczestnictwo szkoły we wszystkich edycjach OBUT	44	9	

A2: Dlaczego szkoła zrezygnowała z OBUT – Szczegółowy opis kategorii	Liczba wystąpień
Decyzja nauczycieli - zbyt trudne zadania dla uczniów	3
W 2014 roku badaniem OBUT objęto tylko matematykę zdecydowano o wybraniu próbnego sprawdzianu organizowanego przez inne wydawnictwo	3
Nauczyciele uważali, że test był niezgodny z podstawą programową	1
W 2014 roku szkoła wybrała sprawdzian wyd. Operon - decyzja nauczycielek klas I-III	1
Niewygodny termin i nie wiedzieliśmy, co możemy otrzymać porównując wyniki OBUT do sprawdzianu	1

A3: Po otrzymaniu raportów szkolnych i klasowych po teście OBUT 2011 oraz raportu ogólnopolskiego w szkole... Proszę zaznaczyć X właściwe odpowiedzi.			
Opcje odpowiedzi	Tak	Nie	Brak odpowiedzi
A3.1 Analizowano wspólnie wyniki OBUT 2011	49	1	3
A3.2 Odkonano spotkanie nauczycieli klas I-III i klas IV-VI dotyczące wyników OBUT w 2011 roku	39	5	9
A3.3 Nauczyciele klas IV uwzględnili w swojej pracy wyniki analiz OBUT 2011.	50	1	2

A4: Po sprawdzianie co roku w szkole... Proszę zaznaczyć X właściwe odpowiedzi.			
Opcje odpowiedzi	Tak	Nie	Brak odpowiedzi
A4.1 Przeprowadza się analizę łatwości zadań.	48	1	4
A4.2 Ocenia się stopień realizacji założonych celów dydaktycznych.	47	3	3
A4.3 Formułuje się rekomendacje do dalszej pracy.	52	0	1
A4.4 Wykonuje się inne czynności.	21	3	29

A4.5: Ciekawe pomysły na wykorzystanie wyników sprawdzianu w szkole.	
Szczegółowy opis kategorii	Liczba wystąpień
Monitoruje się wdrażanie realizowanych wniosków. Analizuje się czy wdrażane wnioski podniosły wyniki nauczania	1
Opracowuje się programy usprawniające we wszystkich zespołach przedmiotowych	1
Po analizie wyników nauczyciele opracowują plany naprawcze i realizują je na zajęciach dydaktycznych	1
Organizuje się plan działań doskonalących. Dla uczniów, którzy napisali najslabiej, organizuje się dodatkowe zajęcia, w celu nadrobienia zaległości	1
Prezentacja multimedialna. Dodatkowe zajęcia np. z matematyki uwzględniające wnioski z analiz. Opracowanie i wdrożenie projektów edukacyjnych, np. "Z ortografią za Pan Brat", "W świecie ułamków"	1
Program poprawy umiejętności pisanie dla kl. I-IV	1
Rekomendacje każdego oddziału znajdują się na okładce dziennika lekcyjnego w każdej klasie programowo wyższej i służą do właściwego realizowania celów dydaktycznych w kolejnym roku szkolnym	1
Sporządza się raport, w którym zawarta jest szczegółowa analiza uwzględniająca porównanie wyników różnych sprawdzianów	1
Szczegółowy program naprawczy w obszarze kontekstowym	1
W ramach nadzoru pedagogicznego dwukrotnie w roku dokonuje się oceny stopnia realizacji rekomendacji	1
Wykorzystywane są zasoby szkoły oraz środowiska lokalnego na rzecz wzajemnego rozwoju. Nauczyciele współpracują w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych	1
Zestawia się wyniki sprawdzianu z osiągnięciami uczniów w klasie VI (głównie z polskiego i z matematyki)	1

B1: Czy przygotowywał(a) się Pan(i) w jakiś sposób do udziału w zajęciach dotyczących EWD? Proszę zaznaczyć X właściwe odpowiedzi	Liczba wskazań
B1.1 Tak, samodzielnie	32
B1.2 Tak, od osoby prowadzącej zajęcia otrzymaliśmy materiały do przygotowania się	21
B1.3 Nie	9

B2: Czy przed wzięciem udziału w zajęciach korzystał(a) Pan(i) z następujących źródeł? Proszę zaznaczyć X właściwe odpowiedzi	Liczba wskazań
B2.1 Filmiki instruktażowe dotyczące kalkulatora EWD.	13
B2.2 - Broszura o EWD w szkołach podstawowych.	19
B2.3 Inne materiały zamieszczone na stronie projektu www.ewd.edu.pl	34
B2.4: Inne źródła niż powyższe (jakie?)	

Szczegółowy opis kategorii	Liczba wystąpień
Udział w szkoleniach o EWD	5
Analiza EWD w szkołach gimnazjalnych	2
Materiały internetowe. Informacje przekazywane podczas zebrań rady pedagogicznej.	1
Informacje od koleżanki dyrektorki z pobliskiego gimnazjum.	1
Artykuły w "Dyrektorze Szkoły".	1
E-szkolenia	1

B3: Czy Pan(i) i/lub nauczyciele biorący udział w zajęciach brali kiedykolwiek wcześniej udział w szkoleniach/konferencjach/warsztatach, które obejmowały zagadnienia edukacyjnej wartości dodanej?	Liczba wskazań
B3.1 Brałem(am) kiedyś udział.	24
B3.2 Kilku nauczycieli z naszej szkoły brało kiedyś udział.	22
B3.3 Wielu nauczycieli z naszej szkoły brało kiedyś udział.	12
B3.4 Nie orientuję się, czy nauczyciele z naszej szkoły brało kiedyś udział.	4
B3.5 Nikt z nas nigdy nie brał udziału	8

B4: Jaka była pierwsza reakcja nauczycieli z Pana(i) szkoły na informację, że zajęcia dotyczące EWD odbędą się podczas rady pedagogicznej? Proszę zaznaczyć X właściwe odpowiedzi.	Liczba wskazań
B4.1 bardzo pozytywna	9
B4.2 pozytywna	24
B4.3 raczej pozytywne	12
B4.4 ani pozytywna, ani negatywna	8
B4.5 raczej negatywna	0
B4.6 negatywna	0
B4.7 bardzo negatywna	0

B5: Z czego wynikało to początkowe negatywne nastawienie nauczycieli? Proszę zaznaczyć X właściwe odpowiedzi.	Liczba wskazań
B5.1 Nauczyciele czują się przeciążeni szkoleniami/konferencjami.	4
B5.2 Nauczyciele nie słyszeli nigdy wcześniej o EWD.	0
B5.3 Nauczyciele mają obawy, że stosowanie EWD w szkole przyczyni się do powstania niezdrowej konkurencji wśród nauczycieli.	3
B5.4 Nauczyciele mają istotne uwagi do badania OBUT, którego wyniki są wykorzystywane do szacowania EWD.	3

B5.5 Inne powody (jakie?)	0
B5.6: Proszę podać, jakie są to powody.	Liczba wystąpień
Nauczyciele klas I-III prawie zawsze wypowiadają się z obawą o możliwości porównywania szkół i ich pracy przez organ prowadzący	1

C1: W jakim stopniu następujące aspekty zajęć spełniły Pani/Pana oczekiwania? Proszę o ocenę na szkolnej skali od 1 do 5.	5	4	3	2	1	Brak odpowiedzi
C1.1 tematyka zajęć	44	9				
C1.2 przydatność treści do zarządzania pracą szkoły	42	11				
C1.3 przydatność treści do pracy dydaktycznej	38	13	2			
C1.4 poziom merytoryczny zajęć	52	1				
C1.5 zakres merytoryczny zajęć	50	2				1
C1.6 atmosfera podczas zajęć	45	6	2			

C2: Czy określiłby(aby) Pan(i) osobę prowadzącą zajęcia jako... Proszę zaznaczyć X właściwe odpowiedzi.	Tak	Nie	Brak wskazań
C2.1 potrafiący zaangażować nauczycieli w analizy?	53		
C2.2 wystarczająco przygotowaną merytorycznie?	53		
C2.3 potrafiąca odpowiedzieć na pytania uczestników?	52		1
C2.4 nieposiadająca trudności z nawiązaniem kontaktu z uczestnikami?	51		2
C2.5 potrafiąca moderować dyskusję?	53		

C3: Jak reagowali nauczyciele na to, co się działo na zajęciach? Proszę zaznaczyć X właściwe odpowiedzi.	Tak	Nie	Brak wskazań
C3.1 Byli raczej znudzeni.	0	28	25
C3.2 Byli raczej zaangażowani.	46	0	7
C3.3 Byli raczej zniecierpliwieni.	1	29	23
C3.4 Byli raczej zaciekawieni.	43	1	9
C3.5 Byli raczej poirytowani.	0	28	25
C3.6 Reakcje poszczególnych nauczycieli były bardzo różnorodne.	14	17	22
C3.7 Zaobserwowałem(am) inne reakcje (jakie?)	1	18	34

C3.8: Zaobserwowałem(am) inne reakcje (jakie?)	
Komentarz	Liczba wystąpień
Rywalizację między nauczycielami klas I-III a nauczycielami klas IV-VI. Jednak moim zdaniem rywalizacja taka może podnieść wyniki nauczania oraz obiektywne ocenianie uczniów	1
Byli zadowoleni z poznania narzędzia, które będzie można wykorzystać praktycznie w codziennej pracy szkoły; pozytywna reakcja zespół ds. pomiaru efektów kształcenia...	1
Nauczyciele byli zaskoczeni wynikami otrzymanymi dzięki kalkulatorowi EWD. Niektórzy byli zdziwieni, że nie nastąpił oczekiwany przyrost wiedzy.	1
Byli zaskoczeni wynikami osiągnięć uczniów jakie osiągnęli we własne pracy dydaktycznej i dumni ze swoich sukcesów. Jednocześnie tchnęła ich ta wiedza do aktywności i podejmowania przyszłych działań.	1
W większości byli bardzo zaangażowani, zaintrygowani.	1

D1: Co Pan(i) sądzi na temat kalkulatora EWD SP?	Tak	Nie	Brak wskazań
D1.1 Jest narzędziem intuicyjnym.	18	15	20
D1.2 Jest narzędziem trudnym do opanowania.	2	28	23
D1.3 Jest narzędziem, którego opanowanie wymaga dużo czasu.	11	22	20
D1.4 Jest narzędziem, które powinien znać każdy nauczyciel w szkole.	42	4	7
D1.5 Jest narzędziem, które powinny znać tylko osoby odpowiadające w szkole za analizy wyników egzaminacyjnych.	8	24	21

	Tak	Nie	Brak wskazań
D2: Czy któreś zagadnienia poruszane na zajęciach odebrał(a) Pan(i) jako szczególnie trudne do opanowania? Proszę zaznaczyć X właściwe odpowiedzi.	3	49	1

Proszę podać (które zagadnienia były szczególnie trudne do opanowania)	Liczba wystąpień
Interpretacja wyników	2
Złożoność wskaźników	1
Bogate możliwości programu (na początku pracy z programem jest to trudność, w przyszłości zaleta)	1
Stopień trudności jest jednakowy. Całość wymaga ćwiczeń i utrwalenia.	1
Wykresy, na zrozumienie których musieliśmy poświęcić trochę czasu	1

	Tak	Nie	Brak odpowiedzi
D3: Czy któreś zagadnienia poruszane na zajęciach odebrał(a) Pan(i) jako zbędne lub/i zbyt oczywiste?	0	52	1

	5	4	3	2	1	Brak odpowiedzi
D4: Jak Pan(i) ocenia po zajęciach poziom swojej wiedzy i umiejętności związanych z EWD? Proszę o ocenę na szkolnej skali od 1 do 5.						
D4.1: wiedza o EWD	20	29	3			1
D4.2: umiejętność posługiwania się kalkulatorem EWD SP	16	26	10			1

D5: Jakie są Pana(i) wrażenia z udziału w zajęciach dotyczących analiz EWD? Proszę zaznaczyć X.	Liczba wskazań
D5.1 bardzo pozytywne	35
D5.2 pozytywne	15
D5.3 raczej pozytywne	3
D5.4 ani pozytywne ani negatywne	0
D5.5 raczej negatywne	0
D5.6 negatywne	0
D5.7 bardzo negatywne	0

D6: Z czego wynikają te negatywne wrażenia? Proszę opisać.
Brak odpowiedzi

	Tak	Nie	Brak odpowiedzi
D7: Czy uważa Pan(i), że warto byłoby na tego typu zajęciach wprowadzić w przyszłości jakieś usprawnienia?	6	46	1

Proszę wpisać, jakie mogłyby to być usprawnienia.	
Dłuższy czas szkolenia	2
Zapewnienie lepszego sprzętu, indywidualna praca nauczycieli z kalkulatorem EWD	2
Skrócenie części teoretycznej, wydłużenie części warsztatowej	1
Więcej godzin metodą warsztatową.	1

2.7. Dane dotyczące stylu zarządzania oraz stosunku dyrektorów i nauczycieli do analizy wyników egzaminów

Tabela 19. Stosunek dyrektorów szkół i nauczycieli do analizy wyników egzaminu – kategorie			
Stosunek dyrektorów szkół i nauczycieli do analizy wyników egzaminu Szczegółowy opis kategorii	Symbol	Liczba wystąpień – dyrektor	Liczba wystąpień – nauczyciel
Pomaga w osiągnięciu lepszych wyników, analiza efektów kształcenia	Dla szkoły	21	14
Analiza wyników obowiązkiem	Powinność	3	10
Nie da się zmierzyć efektywności kształcenia	Niepotrzebna	3	0
Służy ocenie nauczycieli	Ocena nauczycieli	5	2
Zewnętrzna ocena szkoły	Wizerunek	2	4
Zainteresowanie dyrektora wynikami analizy	Zainteresowany	3	Nie dotyczy
Brak informacji		18	25
Razem		55	55

Tabela 20. Styl zarządzania – kategorie		
(24 raporty)		
Styl zarządzania Szczegółowy opis kategorii	Symbol	Liczba wystąpień
Delegowanie/brak zaangażowania dyrektora w analizę	DELDP	2
Nakazowy, szkolenia	NAK	3
Nieudolność, działania pozorne	NDPOZ	2
Dużo projektów	PROJ	1
Nadmiar szkoleń	SZK	3
Uzgadnianie	UZG	1
Wspieranie, współdziałanie	WSP	12
Razem		24

Tabela 21. Stosunek dyrektorów szkół i nauczycieli do analizy wyników egzaminu, styl zarządzania – źródła danych						
Szkoły	Styl zarządzania	Styl zarządzania - źródło danych	Stosunek do analizy egzaminów - dyrektor	Stosunek do analizy egzaminów – dyrektor – źródło danych	Stosunek do analizy egzaminów – nauczyciel	Stosunek do analizy egzaminów –nauczyciel - źródło

						danych
P01			dla szkoły	III_6	powinność	IV_13
P02	WSP	III_6				
P03	DEL	II_4	niepotrzebna	II_4,III_4	powinność	IV_13
P04			ocena nauczycieli	III_12		
P05	WSP	IV_11	zainteresowany	III_6,IV_11	dla szkoły	II_4
P06			powinność	II_4		
P07	DEL	II_4	powinność	II_4		
P08	WSP	IV_11	dla szkoły	IV_11	dla szkoły	IV_12
P09	WSP		dla szkoły	III_12	dla szkoły	I_4
P10	SZK	III_6	ocena nauczycieli	III_4	powinność	III_6,IV_11
P11			dla szkoły	III_4		
P12	NAK	III_2,	powinność	III_4		
P13	WSP	III_4,	dla szkoły	III_12		
P14	NAK	III_4,III_13			powinność	II_4
P15					brak informacji	
P16					brak informacji	
P17	NAK	II_4,III_2	ocena nauczycieli	III_4	powinność	II_4
P19	WSP		dla szkoły	II_4	dla szkoły	II_4
P20	PROJ	II_4,			ocena nauczycieli	IV_11,III_12
P21						
P22			dla szkoły	III_6	powinność	IV_13,III_6
P23	WSP	III_7,	dla szkoły	III_4	wizerunek	III_2
P24						
P25			dla szkoły	I_4	dla szkoły	I_4

P26					wizerunek	III_6
P27						
P28			niepotrzebna	III_4,IV_13	powinność	II_4
P29			zainteresowany	II_4		
P30			zainteresowany	II_4		
P31			dla szkoły	III_2	powinność	II_4
P32	WSP	III_4,III_12	dla szkoły	II_4,	dla szkoły	II_4
P33			dla szkoły	II_4,		
P34			dla szkoły	II_4,IV13		
P35	NDPOZ	I_4,II_4				
P36			dla szkoły	III_4		
P37			dla szkoły	II_4	dla szkoły	II_4
P38					dla szkoły	III_10
P39	SZK	I_4,				
P40	UZG	III_4			powinność	III_8
P41			dla szkoły	II_4	dla szkoły	II_4
P42	WSP	III_4	dla szkoły	III_4	dla szkoły	IV13
P43					powinność	III_6,IV_13
P44						
P45			wizerunek	III_4	wizerunek	II_4,III_4
P46	NDPOZ	III_12				
P47	WSP	III_12	dla szkoły	III_4	dla szkoły	I_4,II_4
P48	WSP	III_9	dla szkoły	III_4	dla szkoły	III_4
P49			dla szkoły	III_4		
P50			ocena nauczycieli	III_4		
P51			wizerunek	II_4	wizerunek	II_4,III_4
P52	SZK	II_4	ocena nauczycieli	IV_11	ocena nauczycieli	III_7
P53			niepotrzebna	I_4		
P54	WSP	III_6	dla szkoły	II_4,	dla szkoły	III_2

P55					dla szkoły	II_4
P56						

2.8. Umiejętności komputerowe nauczycieli w badanych szkołach – ocena ekspertów

Odpowiadając na pytania otwarte III_9 oraz III_10, eksperci oceniali umiejętności komputerowe nauczycieli. Poniżej zaprezentowano kategorie tych odpowiedzi.

Tabela 22. Umiejętności komputerowe nauczycieli w badanych szkołach (24 raporty)		
Szczegółowy opis kategorii	Symbol	Liczba wystąpień
Wysokie kompetencje	WK	2
Niskie kompetencje	NK	3
Wysokie kompetencje części nauczycieli	WKC	5
Niskie kompetencje części nauczycieli	NKC	19
Łączne wystąpienie symboli pokazuje różne kompetencje komputerowe nauczycieli wewnątrz rady pedagogicznej (24 raporty)		
Niskie kompetencje	NK	3
Wysokie kompetencje części nauczycieli Niskie kompetencje części nauczycieli	NKC, WKC	5
Wysokie kompetencje	WK	2
Niskie kompetencje części nauczycieli	NKC	14

Tabela 23. Jak nauczyciele radzili sobie podczas zajęć z niskimi kompetencjami komputerowymi (13 raportów)		
Szczegółowy opis kategorii	Symbol	Liczba wystąpień
Praca z nauczycielami o wyższych kompetencjach komputerowych	MG	3
Pomoc informatyka	PI	3
Pomoc eksperta	PE	5
Wzajemna pomoc nauczycieli	PW	1
Pozytywne doświadczenie w pracy z kalkulatorem przełamywało opór	PD	2
Ciekawość wyników przełamywała opór	CA	1
Rezygnowali z pracy z kalkulatorem ale interpretowali wyniki	RKIW	2
Łączne wystąpienie symboli pokazuje różne sposoby radzenia sobie nauczycieli z niskimi		

kompetencjami komputerowymi (13 raportów)		
Ciekawość wyników przełamywała opór	CA	1
Praca z nauczycielami o wyższych kompetencjach komputerowych	MG	2
Pozytywne doświadczenie w pracy z kalkulatorem przełamywało opór	PD	2
Pomoc eksperta	PE	2
Pomoc eksperta Pomoc informatyka	PE, PI	2
Pomoc eksperta Pomoc informatyka Praca z nauczycielami o wyższych kompetencjach komputerowych	PE, PI, MG	1
Wzajemna pomoc nauczycieli	PW	1
Rezygnowali z pracy z kalkulatorem ale interpretowali wyniki	RKIW	2

2.9. Grupy szkół

Poniższe tabele prezentują grupy szkół ułożone według analizowanych w raporcie czynników.

Tabela 24. Stosunek dyrektorów szkół i nauczycieli do analizy wyników egzaminu – grupy szkół		
Brak informacji: P02, P24, P27, P35, P39, P44, P46, P56, P15, P16, P21		
Szkoła	Stosunek do analizy egzaminów/dyrektor	Stosunek do analizy egzaminów/nauczyciel
Szkoły, w których dyrektor lub nauczyciele lub dyrektor i nauczyciele uważają, że analiza wyników egzaminu służy szkole		
P08	dla szkoły	dla szkoły
P09	dla szkoły	dla szkoły
P19	dla szkoły	dla szkoły
P25	dla szkoły	dla szkoły
P32	dla szkoły	dla szkoły
P37	dla szkoły	dla szkoły
P41	dla szkoły	dla szkoły
P42	dla szkoły	dla szkoły
P47	dla szkoły	dla szkoły
P48	dla szkoły	dla szkoły
P54	dla szkoły	dla szkoły
P38		dla szkoły
P55		dla szkoły
P05	zainteresowany	dla szkoły

P11	dla szkoły	
P13	dla szkoły	
P33	dla szkoły	
P34	dla szkoły	
P36	dla szkoły	
P49	dla szkoły	
P01	dla szkoły	powinność
P22	dla szkoły	powinność
P31	dla szkoły	powinność
P23	dla szkoły	wizerunek
Szkoły, w których dyrektor lub nauczyciele lub dyrektor i nauczyciele uważają, że analiza wyników egzaminu służy ocenie nauczycieli		
P20		ocena nauczycieli
P04	ocena nauczycieli	
P50	ocena nauczycieli	
P52	ocena nauczycieli	ocena nauczycieli
P10	ocena nauczycieli	powinność
P17	ocena nauczycieli	powinność
Szkoły, w których dyrektor lub nauczyciele lub dyrektor i nauczyciele uważają, że analiza wyników egzaminu to obowiązek szkoły		
P14		powinność
P40		powinność
P43		powinność
P03	niepotrzebna	powinność
P28	niepotrzebna	powinność
P06	powinność	
P07	powinność	
P12	powinność	
Szkoły, w których dyrektor lub nauczyciele lub dyrektor i nauczyciele uważają, że analiza wyników egzaminu służy do budowania wizerunku szkoły		

P45	wizerunek	wizerunek
P51	wizerunek	wizerunek
P26		wizerunek
Szkoły, w których dyrektor lub nauczyciele lub dyrektor i nauczyciele uważają, że analiza wyników egzaminu jest szkole niepotrzebna		
P53	niepotrzebna	
Inne		
P29	zainteresowany	
P30	zainteresowany	

Tabela 25. Nastawienie do spotkania, stosunek do analiz, styl zarządzania, nastawienie do EWD

Lp.	Szkoła	II_4 Nastawienie do spotkania				Stosunek dyrektora do analiz	Stosunek nauczycieli do analiz	Styl zarządzania	III_2 Nastawienie nauczycieli do idei EWD					III_8 Obawy nli o negatywny wpływ EWD		IV_11 Wyjaśnianie wyników analiz czynnikami pedagog.
		niechętne	zaniepokojenie	obojętne	pozytywne				Podważanie wiarygodności metody	Podważanie przydatności metody	Brak zainteresowania, obowiązek	Zainteresowanie	Deklaracja korzystania z EWD	Tak	Nie	
Grupa szkół, w których nastawienie do spotkania było pozytywne																
1.	P03				D	Niepotrzebna	Powinność	Delegowanie				D	E	T		P
2.	P04				D	Ocena nauczycieli						D	E	T		
3.	P05				D	Zainteresowany	Dla szkoły	Współpraca				D	E		N	
4.	P06				D	Powinność						D	E		N	
5.	P08				D	Dla szkoły	Dla szkoły	Współpraca				D	E		N	P
6.	P09				D	Dla szkoły	Dla szkoły	Współpraca				D	E		N	P
7.	P12				D	Powinność		Nakazowy			C				N	
8.	P13				D	Dla szkoły		Współpraca				D	E		N	P
9.	P19				D	Dla szkoły	Dla szkoły	Współpraca							N	P
10.	P23				D	Dla szkoły	Wizerunek	Współpraca				D			N	P
11.	P25				D	Dla szkoły	Dla szkoły					D	E		N	
12.	P32				D	Dla szkoły	Dla szkoły	Współpraca				D	E		N	P
13.	P34				D	Dla szkoły						D			N	P

14.	P36				D	Dla szkoły						D			N	
15.	P37				D	Dla szkoły	Dla szkoły					D	E	T		P
16.	P38				D		Dla szkoły					D	E	T		P
17.	P41				D	Dla szkoły	Dla szkoły					D			N	P
18.	P42				D	Dla szkoły	Dla szkoły	Współpraca				D	E		N	P
19.	P45				D	Wizerunek	Wizerunek				C			T		P
20.	P47				D	Dla szkoły	Dla szkoły	Współpraca				D		T		
21.	P48				D	Dla szkoły	Dla szkoły	Współpraca				D	E		N	
22.	P49				D	Dla szkoły						D	E		N	
23.	P51				D	Wizerunek	Wizerunek		A					T		
24.	P53				D	Niepotrzebna						D			N	
25.	P54				D	Dla szkoły	Dla szkoły	Współpraca				D		T		
26.	P55				D		Dla szkoły					D	E		N	
Lp.	Szkoła	II_4 Nastawienie do spotkania				Stosunek dyrektora do analiz	Stosunek nauczycieli do analiz	Styl zarządzania	III_2 Nastawienie nauczycieli do idei EWD					III_8 Obawy nli o negatywny wpływ EWD		IV_11 Wyjaśnianie wyników analiz czynnikami pedagog.
		niechętne	zaniepokojenie	obojętne	pozytywne				Podważanie wiarygodności metody	Podważanie przydatności metody	Brak zainteresowania, obowiązek	Zainteresowanie	Deklaracja korzystania z EWD	Tak	Nie	
Grupa szkół, w których nastawienie do spotkania było obojętne lub niechętne																
27.	P28	A				Niepotrzebna	Powinność		A						N	

28.	P52	A				Ocena nauczycieli	Ocena nauczycieli	Szkolenia			C			T		P
29.	P33			C	D	Dla szkoły						D			N	P
30.	P17			C		Ocena nauczycieli	Powinność	Nakazowy			C				N	
31.	P22			C		Dla szkoły	Powinność					D	E		N	
32.	P29			C		Zainteresowany						D			N	P
33.	P30			C		Zainteresowany						D			N	P
34.	P31			C		Dla szkoły	Powinność				C				N	
35.	P40			C			Powinność	Uzgadnianie		B		D	E		N	P
Lp.	Szkoła	II_4 Nastawienie do spotkania				Stosunek dyrektora do analiz	Stosunek nauczycieli do analiz	Styl zarządzania	III_2 Nastawienie nauczycieli do idei EWD					III_8 Obawy nli o negatywny wpływ EWD		IV_11 Wyjaśnianie wyników analiz czynnikami pedagog.
		niechętnie	zaniepokojenie	obojętnie	pozytywne				Podważanie wiarygodności metody	Podważanie przydatności metody	Brak zainteresowania, obowiązek	Zainteresowanie	Deklaracja korzystania z EWD	Tak	Nie	
Grupa szkół, w których przeważało zaniepokojenie w związku ze spotkaniem																
36.	P01		B		D	Dla szkoły	Powinność						E	T		P
37.	P10		B		D	Ocena nauczycieli	Powinność	Szkolenia				D			N	
38.	P20		B		D		Ocena nauczycieli	Projekty					E		N	P
39.	P26		B		D		Wizerunek					D	E		N	
40.	P43		B		D		Powinność					D	E		N	P

41.	P50		B		D	Ocena nauczycieli						D		T		
42.	P07		B			Powinność		Delegowanie				D		T		
43.	P11		B			Dla szkoły			A	B				T		P
44.	P14		B				Powinność	Nakazowy				D	E		N	

Tabela 26. Odbiór metody EWD w szkołach różniących się formułowaniem rekomendacji

Szkoły	I_4 Rekomendacje	II_4 Jakie było początkowe nastawienie nauczycieli do samego spotkania z ekspertem ds. EWD				III_2 Jakie było nastawienie nauczycieli do przedstawionej przez prowadzącego spotkanie idei mierzenia efektywności nauczania z zastosowaniem takiej miary jak EWD					III.1 Pozytywne nastawie nas do metody EWD	III.5 czy nauczyciele poddawali w wątpliwość wiarygodność metody	III.7 Czy nauczyciele wyrażali obawy dotyczące możliwego negatywnego wpływu EWD	IV_11 Wyjaśnianie wyników analiz czynnikami pedagogicznymi	IV.12 czy udało się przejść do formułowania rekomendacji
		Wrogie, agresywne, niechętne	Zdystansowane, zaniepokojenie, niepewność	Obojętne	Pozytywne, życzliwe, zainteresowanie	Podważanie wiarygodności metody	Podważanie przydatności metody	Brak zainteresowania, obowiązek	Zainteresowanie	Deklaracja korzystania					
	Grupa szkół, w których formułowane były rekomendacje w raportach szkolnych														
P13	R				D				D	E	Tak	Tak	Nie	P	Tak
P33	R			C	D				D		Tak	Nie	Nie	P	Nie
P34	R				D				D		Tak	Nie	Nie	P	Nie
P38	R				D				D	E	Tak	Tak	Nie	P	Nie
P03	R				D				D	E	Tak	Nie	Tak	P	Nie
P04	R				D				D	E	Tak	Nie	Tak		Tak
P12	R				D			C			Tak	Nie	Nie		Tak

P23	R				D				D		Tak	Nie	Nie	P	Tak
P24	R				D				D	E	Tak	Tak	Nie	P	Tak
P29	R			C					D		Tak	Nie	Nie	P	Nie
P30	R			C					D		Tak	Nie	Nie	P	Nie
P32	R				D				D	E	Tak	Nie	Nie	P	Tak
P35	R	A							D	E	Tak	Nie	Tak		Nie
P42	R				D				D	E	Tak	Nie	Nie	P	Tak
P43	R		B		D				D	E	Tak	Tak	Nie	P	Tak
P44	R				D				D	E	Tak	Tak	Nie	P	Tak
P55	R				D				D	E	Tak	Tak	Nie		Nie
P05	R				D				D	E	Tak	Tak	Nie		Tak
P09	R				D				D	E	Tak	Nie	Nie	P	Tak
P25	R				D				D	E	Tak	Nie	Nie		Nie
P26	R		B		D				D	E	Tak	Nie	Nie		Nie
P27	R		B	C	D			C	D		Tak	Nie	Nie		Tak
P28	R	A				A						Nie			Nie
P31	R			C				C			Tak	Tak	Nie		Nie
P02	R				D				D	E	Tak	Tak	Tak	P	Nie
P54	R				D				D		Tak	Nie	Tak		Nie
P37	R				D				D	E	Tak	Tak	Tak	P	Tak
P47	R				D				D		Tak	Nie	Tak		Tak

Szkoły	I_4 Rekomendacje	II_4 Jakie było początkowe nastawienie nauczycieli do samego spotkania z ekspertem ds. EWD				III_2 Jakie było nastawienie nauczycieli do przedstawionej przez prowadzącego spotkanie idei mierzenia efektywności nauczania z zastosowaniem takiej miary jak EWD					III.1 Pozytywne nastawie nas do metody EWD	III.5 czy nauczyciele poddawali w wątpliwość wiarygodność metody	III.7 Czy nauczyciele wyrażali obawy dotyczące możliwego negatywnego wpływu EWD	IV_11 Wyjaśnianie wyników analiz czynnikami pedagogicznymi	IV.12 czy udało się przejść do formułowania rekomendacji
		Wrogie, agresywne, niechętne	Zdystansowane, zaniepokojenie, niepewność	Obojętne	Pozytywne, życzliwe, zainteresowanie	Podważanie wiarygodności metody	Podważanie przydatności metody	Brak zainteresowania, obowiązek	Zainteresowanie	Deklaracja korzystania					
	Grupa szkół, o których wiemy, że nie sformułowały rekomendacji w raportach														
P01	RN		B		D					E	Tak	Nie	Tak	P	Nie
P06	RN				D				D	E	Tak	Nie	Nie		Tak
P14	RN		B						D	E	Tak	Nie	Nie		Tak
P15	RN				D				D	E	Tak	Nie	Nie	P	Nie
P17	RN			C				C				Nie			Tak
P19	RN				D						Tak	Nie	Nie	P	Nie
P20	RN		B		D					E	Tak	Nie	Nie	P	Nie
P21	RN				D				D		Tak	Nie	Nie		Tak
P22	RN			C					D	E	Tak	Nie	Nie		Nie
P36	RN				D				D		Tak	Nie	Nie		Nie
P40	RN			C			B		D	E	Tak	Tak	Nie	P	Tak
P41	RN				D				D		Tak	Nie	Nie	P	Tak
P45	RN				D			C				Tak	Tak	P	Tak
P48	RN				D				D	E	Tak	Nie	Nie		Nie
P46	RN	A						C	D			Tak	Nie		Nie

Tabela 27. Wykaz szkół, które uczestniczyły w OBUT w latach 2012, 2013, 2014

Szkoła	I.2.a udział w OBUT 2012	I.2.b udział w OBUT 2013	I.2.c udział w OBUT 2014
P01	Tak	Tak	Tak
P03	Tak	Tak	Tak
P06	Tak	Tak	Tak
P08	Tak	Tak	Tak
P12	Tak	Tak	Tak
P15	Tak	Tak	Tak
P19	Tak	Tak	Tak
P21	Tak	Tak	Tak
P24	Tak	Tak	Tak
P26	Tak	Tak	Tak
P29	Tak	Tak	Tak
P31	Tak	Tak	Tak
P33	Tak	Tak	Tak
P35	Tak	Tak	Tak
P37	Tak	Tak	Tak
P39	Tak	Tak	Tak
P42	Tak	Tak	Tak
P44	Tak	Tak	Tak
P46	Tak	Tak	Tak
P48	Tak	Tak	Tak
P51	Tak	Tak	Tak
P53	Tak	Tak	Tak
P56	Tak	Tak	Tak
	2012	2013	2014
P05	Tak	Tak	Nie
P16	Tak	Tak	Nie
P49	Tak	Tak	Nie
	2012	2013	2014
P10	Tak	Nie	Nie
P41	Tak	Nie	Nie

Szkoła	I.2.a udział w OBUT 2012	I.2.b udział w OBUT 2013	I.2.c udział w OBUT 2014
P02	Tak	Tak	Tak
P04	Tak	Tak	Tak
P07	Tak	Tak	Tak
P11	Tak	Tak	Tak
P14	Tak	Tak	Tak
P17	Tak	Tak	Tak
P20	Tak	Tak	Tak
P22	Tak	Tak	Tak
P25	Tak	Tak	Tak
P28	Tak	Tak	Tak
P30	Tak	Tak	Tak
P32	Tak	Tak	Tak
P34	Tak	Tak	Tak
P36	Tak	Tak	Tak
P38	Tak	Tak	Tak
P40	Tak	Tak	Tak
P43	Tak	Tak	Tak
P45	Tak	Tak	Tak
P47	Tak	Tak	Tak
P50	Tak	Tak	Tak
P52	Tak	Tak	Tak
P54	Tak	Tak	Tak
	2012	2013	2014
P13	Tak	Tak	Nie
P27	Tak	Tak	Nie
P55	Tak	Tak	Nie
	2012	2013	2014
P23	Tak	Nie	Nie
P09	Brak informacji	Brak informacji	Brak informacji

- W latach 2012, 2013, 2014 w OBUT uczestniczyło 45 szkół.

- W roku 2014 w OBUT nie uczestniczyło 6 szkół.
- W roku 2013 i 2014 w OBUT nie uczestniczyły 3 szkoły.
- Brak informacji o jednej szkole.

Tabela 28. Gotowość szkół do analiz włączających wskaźniki EWD do ewaluacji – grupy szkół. Według opinii ekspertów.

Tak	P02, P08, P09, P10, P13, P19, P20, P25, P26, P29, P30, P32, P33, P37, P41, P42, P44, P45, P47, P48, P49, P54
Tak, ale nie uczestniczyli w kolejnych OBUT	P23
Tak/Nie	P03, P04, P06, P07, P17, P21, P22, P24, P34, P52, P55
Brak odpowiedzi eksperta	P50
Nie	P27, P28, P31, P36, P40, P43, P46, P51,
Nie wiadomo	P01, P05, P12, P56
Tak po spełnieniu pewnych warunków	P11, P14, P15, P16, P35, P38, P39, P53

2.10. Analiza przypadku – szkoła P17

Szkoła P17 – prezentacja danych uzupełniających na podstawie odpowiedzi na pytania zamknięte w raporcie ekspertów i ankiecie dla dyrektora szkoły.

Jak obserwowane czynniki szkolne wpłynęły na odbiór metody EWD przez uczestników badania?

W szkole nie przeprowadzono jeszcze ewaluacji zewnętrznej. Tematem ewaluacji wewnętrznej w 2014 roku było wymaganie: *Procesy edukacyjne mają charakter zorganizowany. Udzielanie informacji zwrotnej.*

Z deklaracji dyrektorki wynika, że szkoła uczestniczyła we wszystkich edycjach badania OBUT. Po badaniu w 2011 roku analizowano wspólnie wyniki, odbyło się spotkanie nauczycieli klas I-III i klas IV-VI na ich temat. Nauczyciele klas IV uwzględnili w swojej pracy wyniki OBUT 2011.(A3,A4)

Szkoła ma niższą niż przeciętną efektywność kształcenia.

Dyrektorka oceniła (pyt.C1) przydatność treści zajęć na temat EWD do zarządzania pracą szkoły 5/5, do pracy dydaktycznej 4/5. Deklaruje (pyt.A4.), że w szkole analizuje się łatwość zadań i formułuje rekomendacji do dalszej pracy. Nie ocenia się natomiast stopnia realizacji zadań dydaktycznych.

Kilku nauczycieli ze szkoły brało wcześniej udział w szkoleniu EWD. Dyrektorka zapoznała się z broszurą o EWD w szkołach podstawowych (pyt.B2.3). Uważa, że nauczyciele byli raczej zaintrygowani tym, co działo się na szkoleniu i zaangażowani w jego przebieg (pyt.C3.2;C3.4). Swoją

wiedzę na temat EWD po spotkaniu ocenia na 4/5, a umiejętności na 3/5 (pyt. D4). Uważa, że kalkulator EWD jest narzędziem intuicyjnym, nie jest trudny do opanowania, ale wymaga czasu; powinien go znać każdy nauczyciel w szkole (pyt.D1). Dyrektorka to kobieta, ma 25-letni staż pracy, swoją funkcję pełni od 2,5 lat.

Szkoła P17 – Dane jakościowe z raportu eksperta

II_4 Jakie było początkowe nastawienie nauczycieli do samego spotkania z ekspertem ds. EWD? (np. opinie dotyczące celowości, użyteczności spotkania, przyczyny takiego nastawienia, itp.)

Propozycja przeprowadzenia szkolenia została pozytywnie i z zaciekawieniem przyjęta przez dyrektorkę zespołu szkół, która uczestniczyła w obu spotkaniach. Jednocześnie dyrektorka zastrzegła jako warunek, że chce, by w szkoleniu brali udział jedynie zainteresowani nauczyciele, tj. nauczyciele bezpośrednio odpowiedzialni za wyniki OBUT 2011 i sprawdzianu 2014. Uzasadniła to tym, iż w szkole nauczyciele pracują w różnych zespołach zadaniowych i nie jest praktykowane, by wszyscy pracowali w każdym z nich; ponadto uznała, iż nauczyciele bezpośrednio zaangażowani w oba badania (OBUT, sprawdzian) będą bardziej zainteresowani szkoleniem, niż pozostali. Fakt, iż równolegle ze szkoleniem EWD pracowały 2 inne zespoły (wychowawczy oraz spotkanie z SORE), jest potwierdzeniem takiego sposobu zarządzania zasobami ludzkimi w szkole.

Nauczyciele przywitali prowadzącą uprzejmie, aczkolwiek bez wzmożonego zainteresowania. Można było wyczuć, iż uczestnictwo w szkoleniu jest ich obowiązkiem, a motywacja przyszła z zewnątrz.

Wyjaśnienia dot. celów i ewent. użyteczności szkolenia zostały przyjęte ze zrozumieniem.

III_2 Jakie było nastawienie nauczycieli do przedstawionej przez prowadzącego spotkanie idei mierzenia efektywności nauczania z zastosowaniem takiej miary jak EWD?

Nastawienie nauczycieli nazwałabym uprzejmą obojętnością z elementami zaciekawienia. Ich postawę określiłabym jako zdystansowaną, na zasadzie „posłuchamy, rozważymy, a czy się przyda, to się zobaczy...”. Nie znaczy to jednak, że prowadząca spotkała się jakimkolwiek negatywnymi przejawami niechęci czy agresji.

Dało się też wyczuć, iż szkoła prowadzona jest „twardą ręką” i być może postawy nauczycieli odzwierciedliły ten sposób zarządzania szkołą.

Najbardziej pozytywne nastawienie przejawiała dyrektorka szkoły oraz jedna z nauczycielek matematyki w klasach IV-VI, odpowiedzialna za analizę wyników sprawdzianu w szkole.

III_4 Czy nastawienie nauczycieli różniło się od nastawienia dyrektora?

Dyrektorka szkoły była bardzo aktywnym uczestnikiem szkolenia. Także na etapie umawiania się na szkolenie podkreślała, że bardzo czekała na EWD dla SP, bo w gimnazjum (SP działa w zespole szkół z G) wykorzystują wskaźniki EWD systematycznie od kilku lat. Także po zakończeniu szkolenia, gdy prowadząca zapoznawała się ze szkolnym raportem z analizy wyników sprawdzianu, pani dyrektor podkreślała wagę wskaźników EWD SP, twierdząc, że być może to pomoże jej wyrwać nauczycieli z przekonania, że są świetni, natomiast że nie zawsze najlepsze wyniki szkoły to „wina dzieci [...]”.

III_6 Czy nauczyciele poddawali w wątpliwość wiarygodność metody (np. wyrażając małe zaufanie do wyników testów OBUT i/lub sprawdzianu po VI klasie) ?

Raczej nie, aczkolwiek zauważyli, iż w tym badaniu wyniki OBUT mogą być mniej rzetelne. Stwierdzili też, iż w ich szkole, by temu przeciwdziałać, testy OBUT sprawdzają nauczyciele równoległej klasy III, a nie uczyący w konkretnym oddziale.

Pojawiły się też pytania o skalowanie – dlaczego można łączyć tak różne wyniki badań. Obawy zmniejszyły się, gdy po analizie umiejętności sprawdzanych w badaniu OBUT okazało się, że są one kluczowe także dla kształcenia w klasach IV-VI.

III_7 Czy nauczyciele wyrażali obawy odnośnie możliwego negatywnego wpływu stosowania EWD na szkoły? (np. rywalizacja nauczycieli, szkół itp.)?

Pojawiła się obawa dot. rankingowania szkoły ze względu na wskaźnik EWD. Z aprobatą przyjęto wyjaśnienie prowadzącej, iż wskaźnikami EWD SP będzie dysponowała wyłącznie szkoła, że nie będzie trzyletnich wskaźników eksponowanych w Internecie. Uznano tę decyzję Zespołu EWD za trafną.

III.10 Jakie było nastawienie nauczycieli do nauki nowego narzędzia - kalkulatora EWD (np. zainteresowanie nowością, poirytowanie koniecznością nauki, zaniepokojenie możliwym brakiem umiejętności etc.)?

Podejście nauczycieli było zróżnicowane – niektórzy pracują też w gimnazjum (szkoła wchodzi w skład zespołu szkół) i już od kilku lat korzystają z kalkulatora EWD 100, inni nauczyciele klas IV-VI byli dosyć zainteresowani narzędziem, szczególnie, że wcześniej słyszeli od kolegów z gimnazjum, że jest „fajne”, natomiast najbardziej oporną grupą okazały się nauczycielki klas I-III, które wykazywały bardzo niskie kompetencje związane z technologią informacyjną, a nawet obsługą komputera.

W konsekwencji, gdy panie z I-III zaczęły pracować w parze z nauczycielem IV-VI, niechęć wobec narzędzia ustała, a nawet zaczęło się ono im podobać.

III_12 Najciekawsze zdarzenie na radzie pedagogicznej

Zaskoczenie, że EWD szkoły nie jest takie, jakiego oczekiwano (czyli wysoko dodatnie) tak „wstrząsnęło” grupą, że porzucili postawę „uprzejmej obojętności” na rzecz aktywnego stawiania pytań, dlaczego tak się dzieje. (Niestety, zdecydowanie przeważały hipotezy dotyczące ograniczeń intelektualnych uczniów oraz negatywnego wpływu uczestniczenia w programie sportowym szkoły na wyniki sprawdzianu – co niezbyt pokazuje, jak trudno wyjść nauczycielom poza taką jednowymiarową analizę, nawet jeśli chwilę wcześniej usłyszeli, że takie wnioskowanie jest nieuprawnione). Mimo wszystko było to niewątpliwie tzw. zdarzenie krytyczne, na nowo modelujące pracę zespołu.

Jaka jest gotowość szkoły do samodzielnego włączania wskaźników EWD do ewaluacji wewnętrznej?

I_4 Uwagi dotyczące raportu z analizy wyników sprawdzianu

W raporcie skoncentrowano się na analizach wskaźnika łatwości zadań, interpretowanego jako poziom wykonania danego zadania. Analizy dotyczą przede wszystkim porównań między klasami; prezentowane są też poziomy wykonania zadań w danym obszarze standardów wymagań egzaminacyjnych (np. czytanie). Raport ma wymiar jednoroczny; brak w nim odniesień do rezultatów wcześniejszych sprawdzianów. Wnioski z analiz odnoszą się do konkretnych czynności sprawdzanych testem i są opisem słabo opanowanych przez uczniów umiejętności; analiza jest próbą kontekstowego pokazania wyników szkoły (niesprzyjające środowisko, ograniczenia intelektualne uczniów itp.). Brak znaczących wniosków i rekomendacji dotyczących pracy nauczycieli (przeważają sformułowania ogólnikowe, niezoperacjonalizowane).

III_9 Jakie pojęcia związane z EWD były dla nauczycieli najtrudniejsze do opanowania?

- skalowanie
- wynik przewidywany
- szacowanie wyniku przewidywanego
- przedział ufności
- wynik sprawdzianu a wskaźnik EWD

III_11 Jakie elementy pracy z kalkulatorem EWD sprawiały nauczycielom największe trudności?

Trudno wskazać takie elementy, gdyż wszystkie zadane analizy wykonywano samodzielnie lub w parach (po wcześniejszym pokazaniu przez prowadzącą).

IV_11 Komentarze nauczycieli odnośnie wyników analiz /jakimi czynnikami/w jaki sposób nauczyciele/dyrektor wyjaśniają taką a nie inną efektywność nauczania szkoły? czy wystąpiły różnice w ww. opiniach nauczycieli I-III, IV-V/dyrekcji ?/

Nauczyciele uparcie twierdzą, że ograniczenia tkwią w uczniach, a oni pracują na miarę możliwości wychowanków. Zdanie odmienne wyraziła dyrektorka szkoły, ale stało się to nie podczas podsumowania szkolenia, ale po jego zakończeniu, w rozmowie „w cztery oczy” z prowadzącą.

Nauczyciele szukali też przyczyn niższej niż oczekiwali efektywności w tym, iż po III klasie uczniowie są „mieszani” ze względu na specyfikę szkoły (szkoła sportowa). Wyniki naszego badania nie potwierdzają jednakże tej tezy.

IV.12 Czy udało się przejść do formułowania rekomendacji?

I tak, i nie. Jedyną rekomendacją, którą sformułowali nauczyciele, była kontynuacja takiego sprawdzania testów OBUT, by nie sprawdzali ich nauczyciele uczący daną klasę III, a nauczyciele równoległych klas III.

Z kolei dyrektorka szkoły oficjalnie zarekomendowała (czyli zgodnie z jej stylem zarządzania – nakazała) włączenie wskaźników EWD do analiz wyników egzaminacyjnych w następnych latach.

IV_12 Czy nauczyciele/dyrekcja tej szkoły są w stanie samodzielnie przystąpić do analiz włączających wskaźniki EWD do ewaluacji? Oceń poziom wiedzy i umiejętności w zakresie rozumienia metody EWD. Oceń dojrzałość rady pedagogicznej do prowadzenia ewaluacji wewnętrznej.

Nauczyciele technicznie i merytorycznie są wstępnie przygotowani do korzystania z kalkulatora EWD, ale czy są gotowi mentalnie – trudno osądzić. Raczej nie sięgną po niego sami, ale zrobią to, jeśli dyrekcja im nakaze taki model postępowania.

Ewaluacja wewnętrzna jest postrzegana jako kolejny narzucony z zewnątrz obowiązek i nauczyciele raczej nie utożsamiają się z taką praktyką pozyskiwania wiedzy „o sobie samych”. Robią to raczej dlatego, że muszą, a nie dlatego, że tego chcą.

Dyrektorka jest zainteresowana wykorzystaniem EWD w ewaluacji wewnętrznej. Dało się także odczuć, że postrzega też EWD jako narzędzie do motywowania (lub karcenia) nauczycieli.

Czynniki szkolne, które wpłynęły na odbiór metody EWD w szkole P17 i jej gotowość do samodzielnego włączania wskaźników EWD do ewaluacji wewnętrznej.

- Zainteresowanie dyrektorki metodą EWD.
- Sposób doboru przez dyrektorkę nauczycieli na szkolenie: tylko bezpośrednio odpowiedzialni za wyniki OBUT w 2011 i sprawdzianu w 2014 roku.
- Prezentacja przez dyrektorkę swojego zdania dotyczącego odpowiedzialności nauczycieli za efekty kształcenia jedynie w nieformalnej rozmowie po zakończeniu szkolenia.
- Przekonanie dyrektorki, że EWD to narzędzie „do motywowania (lub karcenia nauczycieli)”.
- Procedura sprawdzania OBUT: sprawdzają nauczyciele uczący w równoległych klasach III; dzięki której nauczyciele nie podważali wskaźników EWD dla szkoły.
- Dotychczasowa praktyka analizowania wyników sprawdzianu: analiza jedynie łatwości zadań, brak znaczących wniosków i rekomendacji dotyczących pracy nauczycieli.
- Przekonanie nauczycieli, że za efektów kształcenia odpowiadają jedynie czynnikami indywidualne i środowiskowe uczniów.
- Traktowanie przez nauczycieli analizy wyników egzaminów i ewaluacji wewnętrznej jako narzuconego obowiązku.
- Niskie kompetencje związane z technologią informacyjną i obsługą komputera nauczycieli klas I–III.